

SLOVAK | BUSINESS | AGENCY

Analýza ukazovateľov finančnej výkonnosti malých a stredných podnikov v roku 2015

Bratislava, apríl 2017

Vydavateľ:
Slovak Business Agency

© SBA, Bratislava, 2017

Všetky práva vyhradené. Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie, je možné použiť len s uvedením zdroja.

Neprešlo jazykovou úpravou.

OBSAH

Úvod a metodické vysvetlivky	4
1 Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom	6
2 Rentabilita tržieb (na základe EBITDA)	9
3 Rentabilita aktív	12
4 Celková zadlženosť aktív	15
5 Podiel MSP, ktoré vykazujú využívanie bankových úverov	18
6 Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch	21
7 Likvidita II. stupňa	24
8 Obrat aktív	27
9 Doba splatnosti záväzkov	31
10 Doba splatnosti pohľadávok	34
11 Finančná produktivita práce	40
12 Altmanov index finančného zdravia	43
13 Záver	50
Zoznam tabuliek	52
Zoznam grafov	53

Úvod a metodické vysvetlivky

Slovak Business Agency v rámci svojich aktivít zameraných na podporu rozvoja a rastu malého a stredného podnikania na Slovensku vykonáva pravidelný monitoring a výskum podnikateľského prostredia s dôrazom na sektor malého a stredného podnikania. Vypracované analytické materiály slúžia ako informačné a analytické vstupy v súvislosti s prípravou a realizáciou politiky podpory a rozvoja podnikateľského prostredia.

Ukazovatele finančnej výkonnosti sú spracované na základe údajov z individuálnych anonymizovaných účtovných výkazov Súvaha a Výkaz ziskov a strát za účtovné jednotky v Slovenskej republike, ktorými disponuje SBA zo zdrojov DataCentra. Cieľom analýzy je na základe dostupných údajov zhodnotiť výsledky hospodárenia a finančnú situáciu podnikateľských subjektov z pohľadu veľkostných kategórií subjektov, odvetvového členenia a regionálnej príslušnosti.

Hodnoty jednotlivých pomerových ukazovateľov sú kalkulované ako stredná hodnota (medián) radu hodnôt usporiadaných podľa veľkosti z dostupných finančných výkazov. Spracované pomerové ukazovatele poskytujú informácie týkajúce sa štyroch základných oblastí finančnej situácie podnikateľských subjektov, ako je rentabilita, aktivita, likvidita a zadlženosť. Ako súhrnný finančný ukazovateľ je použitý Altmanov index finančného zdravia.

Výpočet jednotlivých ukazovateľov sa vykonal na súbore podnikateľských subjektov, ktorých početnosť je uvedená v nižšie uvedenej tabuľke č.1. Výpočet ukazovateľov za rok 2015 sa uskutočnil na celkovom počte 172 881 podnikateľských subjektov účtujúcich v podvojnóm účtovníctve, čo predstavuje 89,5% podiel z celkového počtu aktívnych podnikov (právnických osôb) evidovaných v registri organizácií Štatistického úradu SR k 31.12.2015.

Tabuľka č. 1: Prehľad počtu účtovných jednotiek, za ktoré sa uskutočnilo spracovanie finančných ukazovateľov

Veľkostná kategória	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Mikro	79 481	102 365	111 113	113 464	135 430	145 359	150 948	157 192
Malé	17 110	9 421	13 236	10 257	12 153	11 428	11 818	11 951
Stredné	3 000	2 822	2 920	2 608	2 917	2 743	2 886	3 066
MSP spolu	99 591	114 608	127 269	126 329	150 500	159 530	165 652	172 209
Veľké	698	575	609	599	646	592	635	672
Spolu	100 289	115 183	127 878	126 928	151 146	160 122	166 287	172 881

Veľkostná kategorizácia podnikateľských subjektov uplatnená v tomto materiáli je v súlade s odporúčaním Európskej komisie č. 2003/361/EC platným od 1. januára 2005. Kategóriu MSP tvoria podniky, ktoré zamestnávajú menej ako 250 osôb a ktorých ročný obrat nepresahuje 50 miliónov Euro. Kategóriu veľkých podnikov tvoria podniky s počtom zamestnancov 250 a viac a s ročným obratom vyšším ako 50 miliónov Euro.

V rámci kategórie MSP sú rozlíšené mikropodniky (0 - 9 zamestnancov, ročný obrat od 0 do 2 miliónov Eur), malé podniky (10 - 49 zamestnancov, ročný obrat od 2 miliónov Eur do

10 miliónov Eur) a stredné podniky (50 – 249 zamestnancov, ročný obrat od 10 miliónov Eur do 50 miliónov Eur). Odvetvové členenie subjektov je vymedzené prostredníctvom klasifikácie SK NACE na pôdohospodárstvo (sekcia SK NACE A), priemysel (sekcia SK NACE B až E), stavebníctvo (sekcia SK NACE F), obchod (sekcia SK NACE G) a služby (sekcia SK NACE H až S). Regionálne členenie subjektov je vymedzené na úrovni NUTS 3 (kraje) na základe Klasifikácie štatistických územných jednotiek, ktorá bola vydaná Vyhláškou Štatistického úradu SR č. 438/2004 Z. z. z 19. júla 2004 pre potreby regionálnej štatistiky. Výpočet ukazovateľov sa uskutočnil podľa algoritmov uvedených v tabuľke č.2. V prípade spracovania ukazovateľov za miko účtovné jednotky boli do výpočtu zahrnuté dostupné položky z platných výkazov pre tento typ subjektov.

Tabuľka č. 2: Prehľad jednotlivých pomerových ukazovateľov a spôsobu ich výpočtu

Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom (v %)	počet subjektov s kladným výsledkom hospodárenia pred zdanením	*100
	celkový počet podnikateľských subjektov	
Rentabilita tržieb (na základe EBITDA, v %)	výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením + odpisy + nákladové úroky	*100
	tržby	
Rentabilita aktív (v %)	výsledok hospodárenia za účtovné obdobie pred zdanením	*100
	aktíva	
Celková zadlženosť aktív (v %)	cudzie zdroje (vrátane časového rozlíšenia)	*100
	aktíva	
Podiel MSP s bankovými úvermi (v %)	počet subjektov s nenulovými bankovými úvermi	*100
	celkový počet subjektov	
Likvidita II. stupňa (koef.)	obežné aktíva bez zásob	
	krátkodobé záväzky	
Obrat aktív (koef.)	tržby	
	aktíva	
Doba splatnosti záväzkov (deň)	záväzky	*360
	tržby	
Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku (deň)	krátkodobé záväzky z obchodného styku	*360
	tržby	
Doba splatnosti pohľadávok (deň)	pohľadávky	*360
	tržby	
Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku (deň)	krátkodobé pohľadávky z obchodného styku	*360
	tržby	
Finančná produktivita práce (v Eur)	pridaná hodnota	*100
	osobné náklady	
Podiel nákladových úrokov na bankových úveroch (v %)	nákladové úroky	
	bankové úvery	
Altmanov index finančného zdravia	výpočet na základe Z-skóre (popis na strane 43)	

1 Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom

Ukazovateľ vyjadruje podiel podnikateľských subjektov s kladným hospodárskym výsledkom pred zdanením (vrátane nulového HV) na celkovom počte podnikov.

1.1 Podiel podnikateľských subjektov s kladným hospodárskym výsledkom podľa veľkostných kategórií

Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom v roku 2015 medziročne vzrástol o 2,18 p. b. na 67,8 %. V medziročnom porovnaní sa zvýšil podiel subjektov s kladným hospodárskym výsledkom vo všetkých MSP okrem stredných podnikov. Podiel veľkých podnikov s kladným hospodárskym výsledkom v roku 2015 taktiež mierne narástol, a to o 1,37 p. b. na 84,7 %.

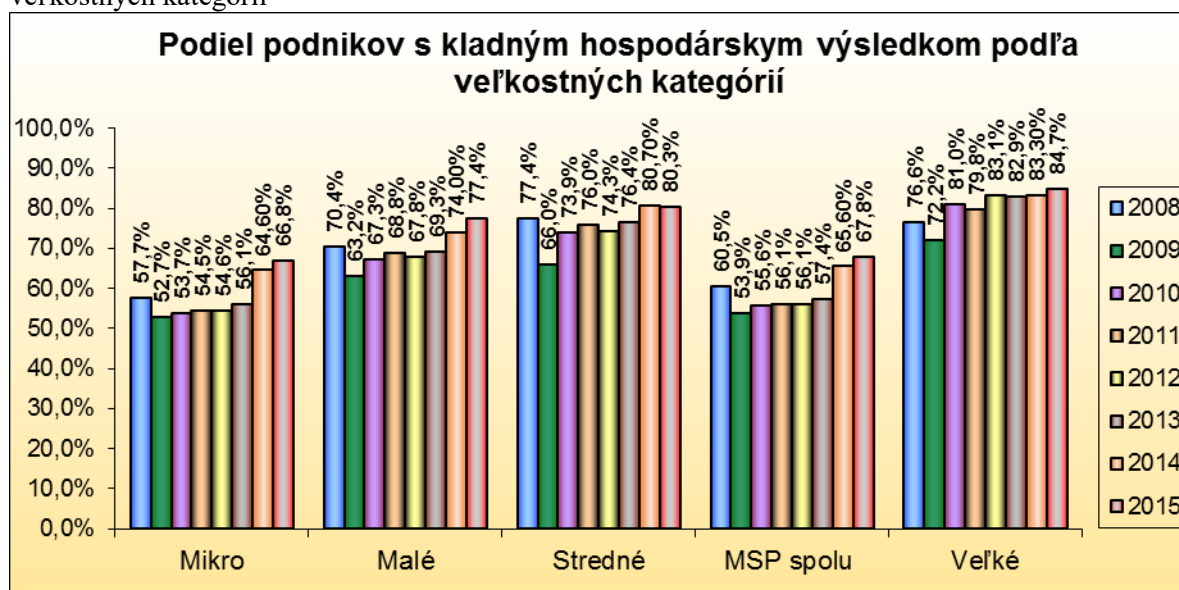
V rámci jednotlivých veľkostných kategórií MSP dosiahli kladný hospodársky výsledok viac ako dve tretiny mikropodnikov (66,8 %), viac ako tri štvrtiny malých podnikov (77,4 %) a viac ako štyri pätiny stredných podnikov (80,3 %).

Ako vyplýva z grafov č. 1 a 3, vývoj podielu MSP s kladným hospodárskym výsledkom v rokoch 2009 až 2013 je pomerne stabilný a neprechádza výraznými zmenami. V rokoch 2014 a 2015 sa však zvýšila miera nárastu podielu MSP s kladným hospodárskym výsledkom oproti predchádzajúcemu obdobiu.

Tabuľka č. 3: Podiel podnikateľských subjektov s kladným hospodárskym výsledkom (HV) podľa veľkostných kategórií

Veľkostná kategória podnikov	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Mikro	57,7%	52,7%	53,7%	54,5%	54,6%	56,1%	64,6%	66,8%	↑ 2,2
Malé	70,4%	63,2%	67,3%	68,8%	67,8%	69,3%	74,0%	77,4%	↑ 3,4
Stredné	77,4%	66,0%	73,9%	76,0%	74,3%	76,4%	80,7%	80,3%	↓ -0,4
MSP spolu	60,5%	53,9%	55,6%	56,1%	56,1%	57,4%	65,6%	67,8%	↑ 2,2
Veľké	76,6%	72,2%	81,0%	79,8%	83,1%	82,9%	83,3%	84,7%	↑ 1,4

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 1: Podiel podnikateľských subjektov s kladným hospodárskym výsledkom (HV) podľa veľkostných kategórií

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

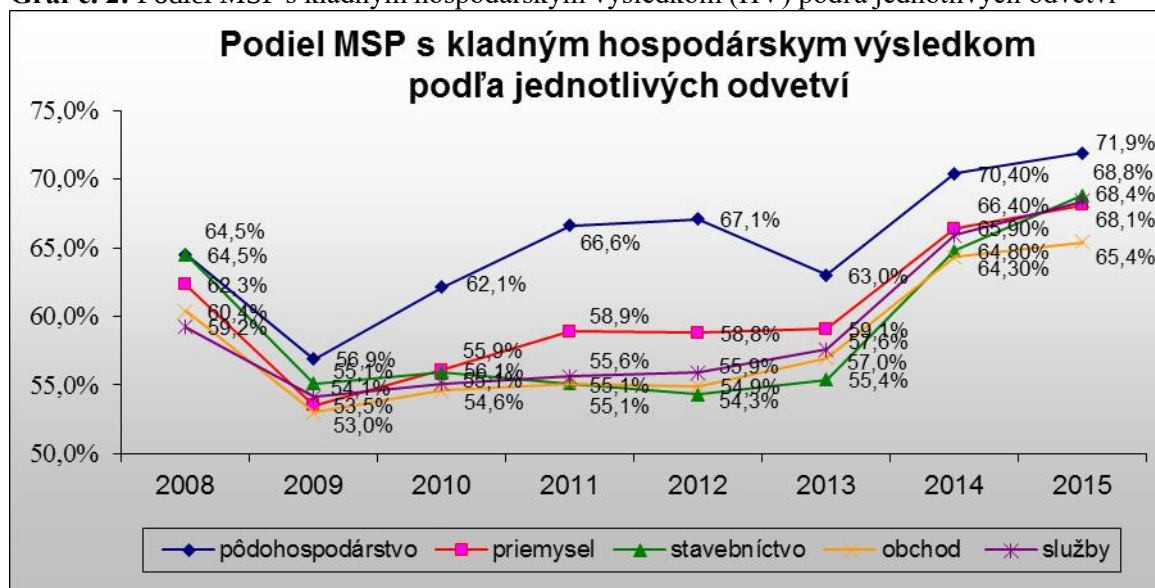
1.2 Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom podľa jednotlivých odvetví

Z pohľadu odvetvovej príslušnosti MSP zostáva pôdohospodárstvo sektorom s najvyšším podielom MSP s kladným hospodárskym výsledkom (71,9 %) s medziročným rastom o 1,5 p. b. Aj v ostatných odvetviach, ktoré sa postupne dotahujú na odvetvie poľnohospodárstva, došlo v medziročnom porovnaní k nárastu podielu MSP s kladným hospodárskym výsledkom o viac ako 1 p. b., pričom najväčší rast zaznamenal sektor stavebníctva (o 4,04 p. b.). Najmenej ziskových MSP je v oblasti obchodu (65,4 %).

Tabuľka č. 4: Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom (HV) podľa jednotlivých odvetví

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Pôdohospodárstvo	64,5%	56,9%	62,1%	66,6%	67,1%	63,0%	70,4%	71,9%	↑ 1,5
Priemysel	62,3%	53,5%	56,1%	58,9%	58,8%	59,1%	66,4%	68,1%	↑ 1,7
Stavebníctvo	64,5%	55,1%	55,9%	55,1%	54,3%	55,4%	64,8%	68,8%	↑ 4,0
Obchod	60,4%	53,0%	54,6%	55,1%	54,9%	57,0%	64,3%	65,4%	↑ 1,1
Služby	59,2%	54,1%	55,1%	55,6%	55,9%	57,6%	65,9%	68,4%	↑ 2,5

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 2: Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom (HV) podľa jednotlivých odvetví

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

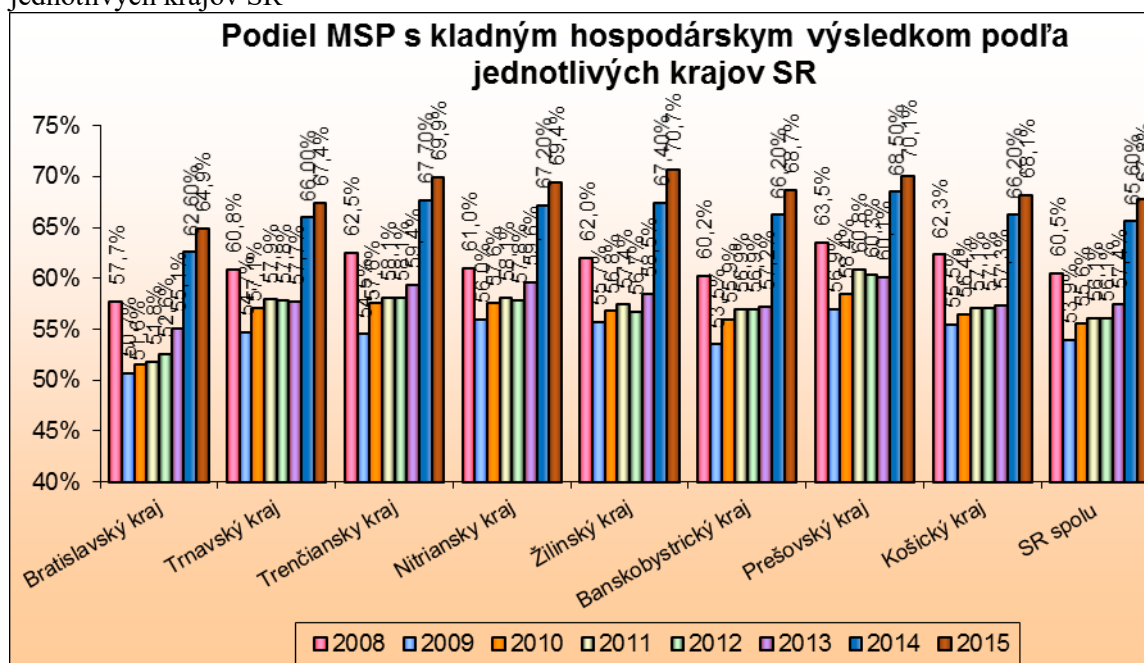
1.3 Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom podľa jednotlivých krajov SR

Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom v jednotlivých krajoch zaznamenal nárast vo všetkých krajoch Slovenska. Najväčší medziročný rast dosiahli MSP v Žilinskom (o 3,3 p. b.), Banskobystrickom (o 2,5 p. b.) a Bratislavskom kraji (o 2,3 p. b.). Žilinský kraj dosahuje najvyšší podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom 70,7 %. Najnižší podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom zaznamenal Bratislavský kraj, a to 64,9 %, aj napriek tomu že v medziročnom sledovaní dosiahol nárast o 2,3 p. b.

Tabuľka č. 5: Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom (HV) podľa jednotlivých krajov SR

Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Bratislavský kraj	57,7%	50,7%	51,6%	51,8%	52,6%	55,1%	62,6%	64,9%	↑ 2,3
Trnavský kraj	60,8%	54,7%	57,1%	57,9%	57,8%	57,7%	66,0%	67,4%	↑ 1,4
Trenčiansky kraj	62,5%	54,5%	57,6%	58,1%	58,1%	59,4%	67,7%	69,9%	↑ 2,2
Nitriansky kraj	61,0%	56,0%	57,6%	58,1%	57,8%	59,6%	67,2%	69,4%	↑ 2,2
Žilinský kraj	62,0%	55,7%	56,8%	57,4%	56,7%	58,5%	67,4%	70,7%	↑ 3,3
Banskobystrický kraj	60,2%	53,5%	55,9%	56,9%	56,9%	57,2%	66,2%	68,7%	↑ 2,5
Prešovský kraj	63,5%	56,9%	58,4%	60,8%	60,3%	60,1%	68,5%	70,1%	↑ 1,6
Košický kraj	62,3%	55,5%	56,4%	57,1%	57,1%	57,3%	66,2%	68,1%	↑ 1,9

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 3: Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom (HV) na celkovom počte MSP podľa jednotlivých krajov SR

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

2 Rentabilita tržieb (na základe EBITDA)

Ukazovateľ Rentabilita tržieb vypovedá o zhodnotení spotrebovaných vstupov tým, že kvantifikuje výšku zisku v eure tržieb¹. Ukazovateľ dáva do pomeru zisk upravený o daň, odpisy a nákladové úroky k tržbám. Tržby zahŕňajú tržby za predaj tovaru, vlastných výrobkov a služieb.

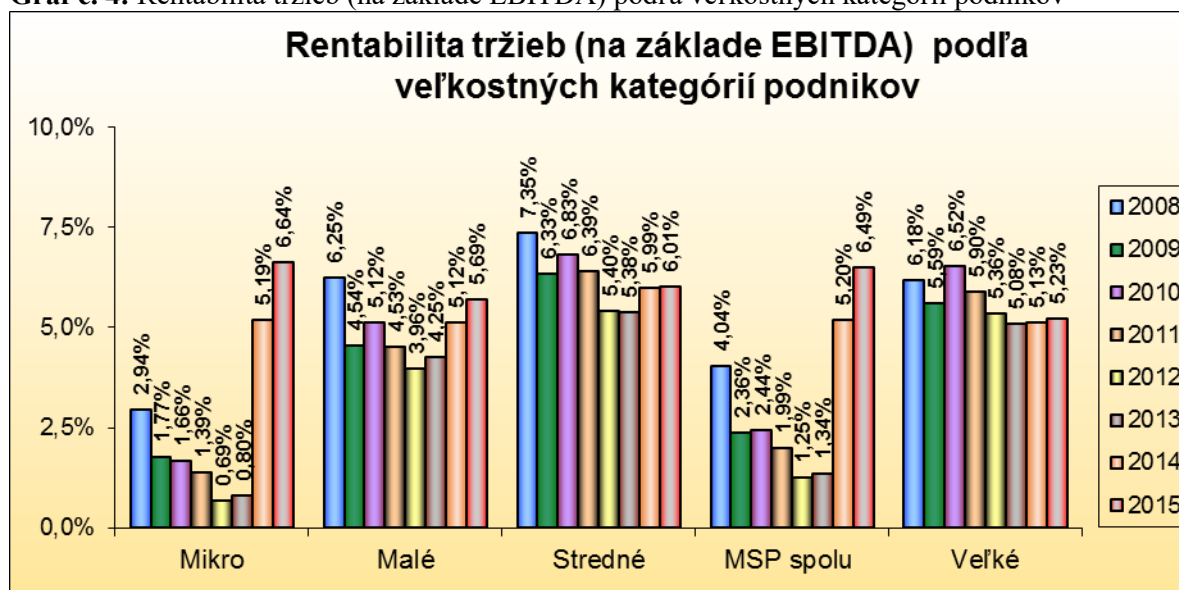
2.1 Rentabilita tržieb (za základe EBITDA) podľa veľkostných kategórií podnikov

Na základe údajov pre rok 2015, rentabilita tržieb (spracovaná na základe EBITDA) v rámci mikropodnikov, malých a stredných podnikov vzrástla. **Malým a stredným podnikom sa medziročne súhrnne zvýšila mediánová hodnota rentability tržieb o 1,29 p. b. a dosiahla úroveň 6,49 %.** Najnižšia hodnota mediánu rentability tržieb je zaznamenaná v kategórii veľkých podnikov (5,23 %), pri medziročnom raste o 0,10 p. b. Mikropodnikom sa zvýšila prostredná hodnota rentability tržieb o najvyššiu hodnotu, a to o 1,45 p. b. na 6,64 %. Najmenší nárast hodnoty mediánu rentability tržieb (o 0,02 p. b.) dosiahli stredné podniky (6,01 %). Medián rentability tržieb malých podnikov narástol o 0,58 p. b. na hodnotu 5,69 %.

¹ Zdroj: Karol Zalai a kol: Finančno-ekonomická analýza podniku, 2010

Tabuľka č. 6: Rentabilita tržieb (za základe EBITDA) podľa veľkostných kategórií podnikov

Veľkostná kategória podnikov	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Mikro	2,94%	1,77%	1,66%	1,39%	0,69%	0,80%	5,19%	6,64%	↑ 1,45
Malé	6,25%	4,54%	5,12%	4,53%	3,96%	4,25%	5,12%	5,69%	↑ 0,58
Stredné	7,35%	6,33%	6,83%	6,39%	5,40%	5,38%	5,99%	6,01%	↑ 0,02
MSP spolu	4,04%	2,36%	2,44%	1,99%	1,25%	1,34%	5,20%	6,49%	↑ 1,29
Veľké	6,18%	5,59%	6,52%	5,90%	5,36%	5,08%	5,13%	5,23%	↑ 0,10

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA**Graf č. 4:** Rentabilita tržieb (na základe EBITDA) podľa veľkostných kategórií podnikov**Zdroj:** Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

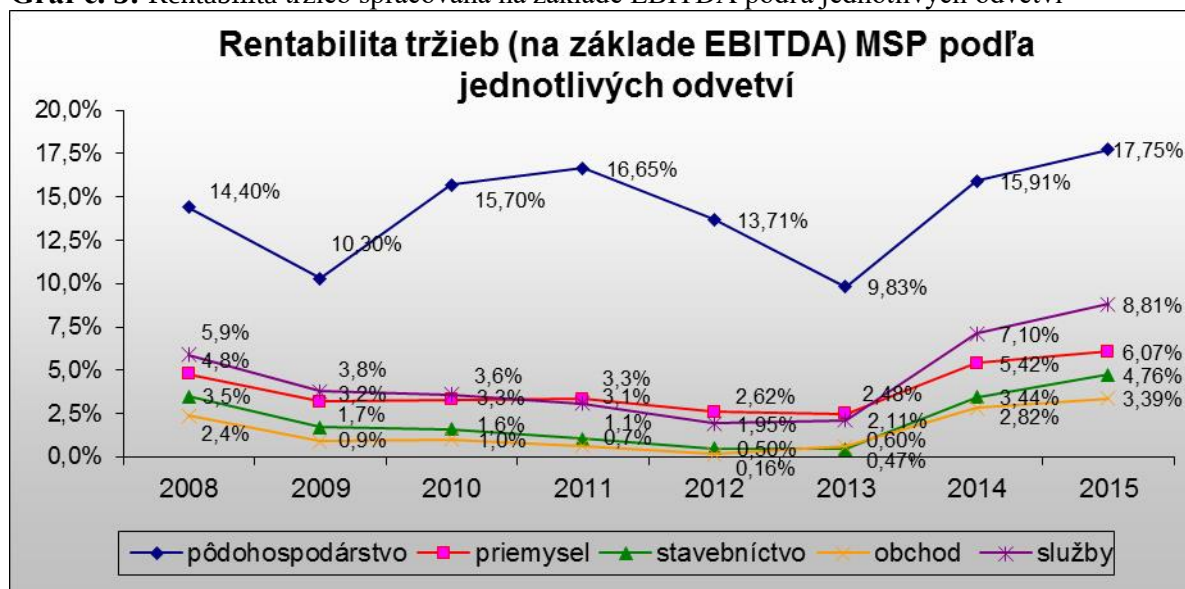
2.2 Rentabilita tržieb spracovaná na základe EBITDA podľa jednotlivých odvetví

Rentabilita tržieb MSP sa medziročne mierne zvyšovala vo všetkých odvetviach. Najväčší nárast dosiahli MSP v sektore pôdohospodárstva (o 1,84 p. b.) a služieb (o 1,71 p. b.) Najnižšiu hodnotu dosahuje medián rentability tržieb MSP naďalej v obchode (3,39 %) a v stavebníctve (4,76 %). Najvyššiu úroveň rentability tržieb zaznamenali MSP v pôdohospodárstve (17,75 %).

Tabuľka č. 7: Rentabilita tržieb spracovaná na základe EBITDA podľa jednotlivých odvetví

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Pôdohospodárstvo	14,40%	10,30%	15,70%	16,60%	13,71%	9,83%	15,91%	17,75%	↑ 1,84
Priemysel	4,80%	3,20%	3,30%	3,30%	2,62%	2,48%	5,42%	6,07%	↑ 0,66
Stavebníctvo	3,50%	1,70%	1,60%	1,10%	0,50%	0,47%	3,44%	4,76%	↑ 1,32
Obchod	2,40%	0,90%	1,00%	0,70%	0,16%	0,60%	2,82%	3,39%	↑ 0,57
Služby	5,90%	3,80%	3,60%	3,10%	1,95%	2,11%	7,10%	8,81%	↑ 1,71

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 5: Rentabilita tržieb spracovaná na základe EBITDA podľa jednotlivých odvetví

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

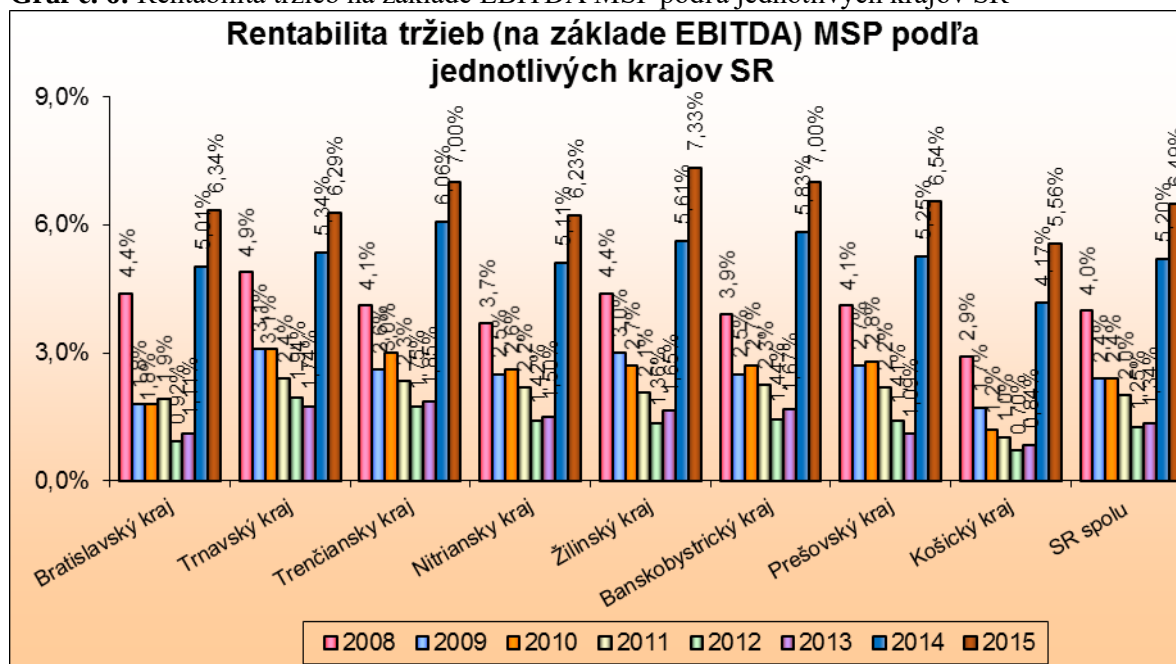
2.3 Rentabilita tržieb na základe EBITDA MSP podľa jednotlivých krajov SR

V medziročnom porovnaní sa rentabilita tržieb MSP zvyšovala vo všetkých krajoch SR. Najvýraznejšie sa zvýšila v Žilinskom (o 1,72 p. b.), Košickom (o 1,39 p. b.) a Bratislavskom kraji (o 1,33 p. b.). Najnižšia úroveň rentability tržieb bola dosiahnutá v Košickom kraji (5,56 %), aj keď došlo k jej medziročnému nárastu o 1,39 p. b. Naopak najvyššia úroveň je zaznamenaná v Žilinskom (7,33 %), Trenčianskom a Banskobystrickom kraji (7,00 %).

Tabuľka č. 8: Rentabilita tržieb na základe EBITDA MSP podľa jednotlivých krajov SR

Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Bratislavský kraj	4,40%	1,80%	1,80%	1,90%	0,92%	1,11%	5,01%	6,34%	↑ 1,33
Trnavský kraj	4,90%	3,10%	3,10%	2,40%	1,94%	1,74%	5,34%	6,29%	↑ 0,95
Trenčiansky kraj	4,10%	2,60%	3,00%	2,30%	1,75%	1,85%	6,06%	7,00%	↑ 0,94
Nitriansky kraj	3,70%	2,50%	2,60%	2,20%	1,42%	1,50%	5,11%	6,23%	↑ 1,12
Žilinský kraj	4,40%	3,00%	2,70%	2,10%	1,36%	1,65%	5,61%	7,33%	↑ 1,72
Banskobystrický kraj	3,90%	2,50%	2,70%	2,30%	1,44%	1,67%	5,83%	7,00%	↑ 1,17
Prešovský kraj	4,10%	2,70%	2,80%	2,20%	1,41%	1,09%	5,25%	6,54%	↑ 1,29
Košický kraj	2,90%	1,70%	1,20%	1,00%	0,70%	0,84%	4,17%	5,56%	↑ 1,39

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 6: Rentabilita tržieb na základe EBITDA MSP podľa jednotlivých krajov SR

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované

3 Rentabilita aktív

Ukazovateľ rentabilita aktív charakterizuje zhodnotenie celkových aktív podniku. Ukazovateľ je zostavený ako pomer dosiahnutého zisku pred zdanením k celkovým aktívam.

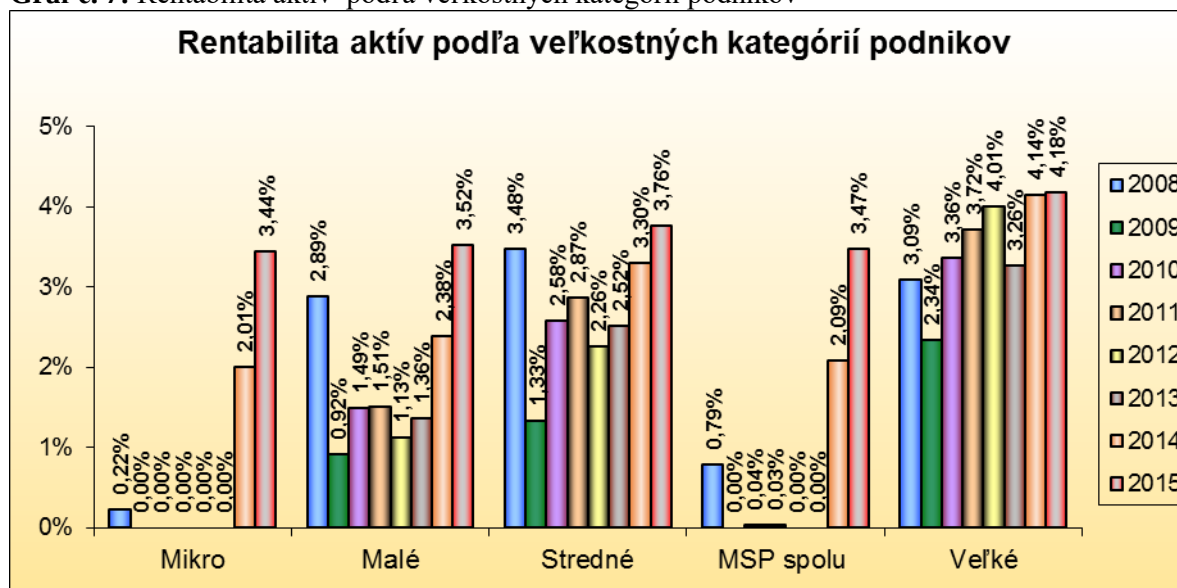
3.1 Rentabilita aktív podľa veľkostných kategórií podnikov

Vo všetkých veľkostných kategóriách podnikov bol oproti roku 2014 zaznamenaný nárast rentability aktív. V kategórii mikropodnikov sa medziročne zvýšila prostredná hodnota rentability aktív (o 1,43 p. b.), v kategórii malých podnikov (o 1,14 p. b.) a stredných podnikov (o 0,46 p. b.).

Tabuľka č. 9: Rentabilita aktív podľa veľkostných kategórií podnikov

Veľkostná kategória podnikov	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Mikro	0,22%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	2,01%	3,44%	↑ 1,43
Malé	2,89%	0,92%	1,49%	1,51%	1,13%	1,36%	2,38%	3,52%	↑ 1,14
Stredné	3,48%	1,33%	2,58%	2,87%	2,26%	2,52%	3,30%	3,76%	↑ 0,46
MSP spolu	0,79%	0,00%	0,04%	0,03%	0,00%	0,00%	2,09%	3,47%	↑ 1,38
Veľké	3,09%	2,34%	3,36%	3,72%	4,01%	3,26%	4,14%	4,18%	↑ 0,04

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 7: Rentabilita aktív podľa veľkostných kategórií podnikov

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

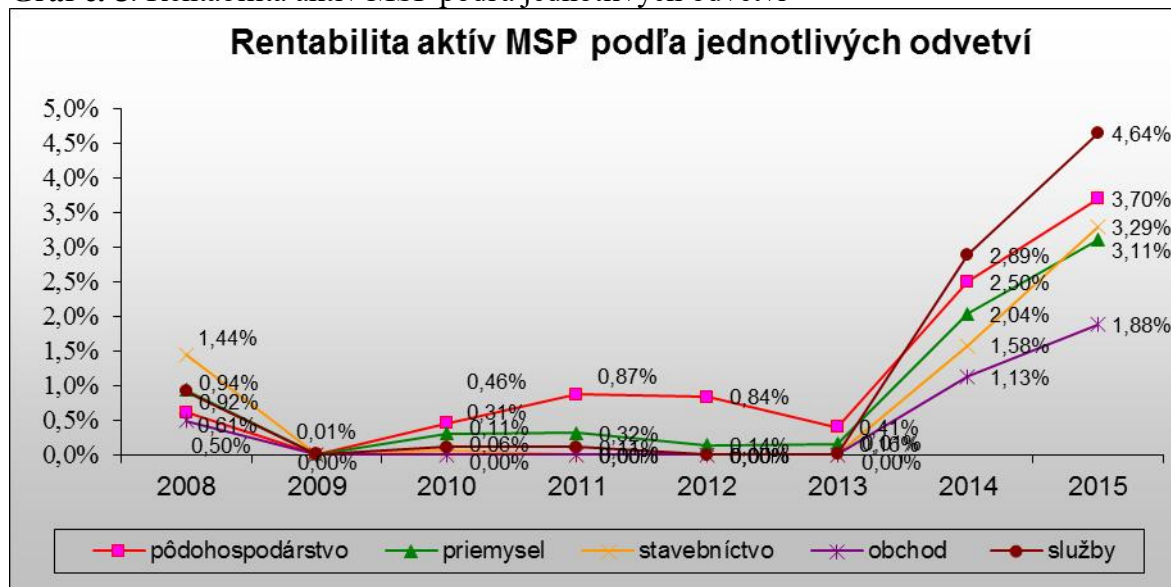
3.2 Rentabilita aktív MSP podľa jednotlivých odvetví

Medián rentability aktív MSP si v roku 2015 udržal kladné nenulové hodnoty vo všetkých odvetviach. V prípade služieb dosiahol hodnotu 4,64 %, pôdohospodárstva 3,70 % a stavebníctva 3,29 %. Najvyšší nárast bol v medziročnom zrovnaní zaznamenaný v sektore služieb (o 1,75 p. b.) a stavebníctva (o 1,71 p. b.)

Tabuľka č. 10: Rentabilita aktív MSP podľa jednotlivých odvetví

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Pôdohospodárstvo	0,61%	0,01%	0,46%	0,87%	0,84%	0,41%	2,50%	3,70%	↑ 1,20
Priemysel	0,94%	0,01%	0,31%	0,32%	0,14%	0,16%	2,04%	3,11%	↑ 1,07
Stavebníctvo	1,44%	0,01%	0,06%	0,00%	0,00%	0,00%	1,58%	3,29%	↑ 1,71
Obchod	0,50%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,13%	1,88%	↑ 0,75
Služby	0,92%	0,01%	0,11%	0,11%	0,00%	0,01%	2,89%	4,64%	↑ 1,75

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 8: Rentabilita aktív MSP podľa jednotlivých odvetví

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

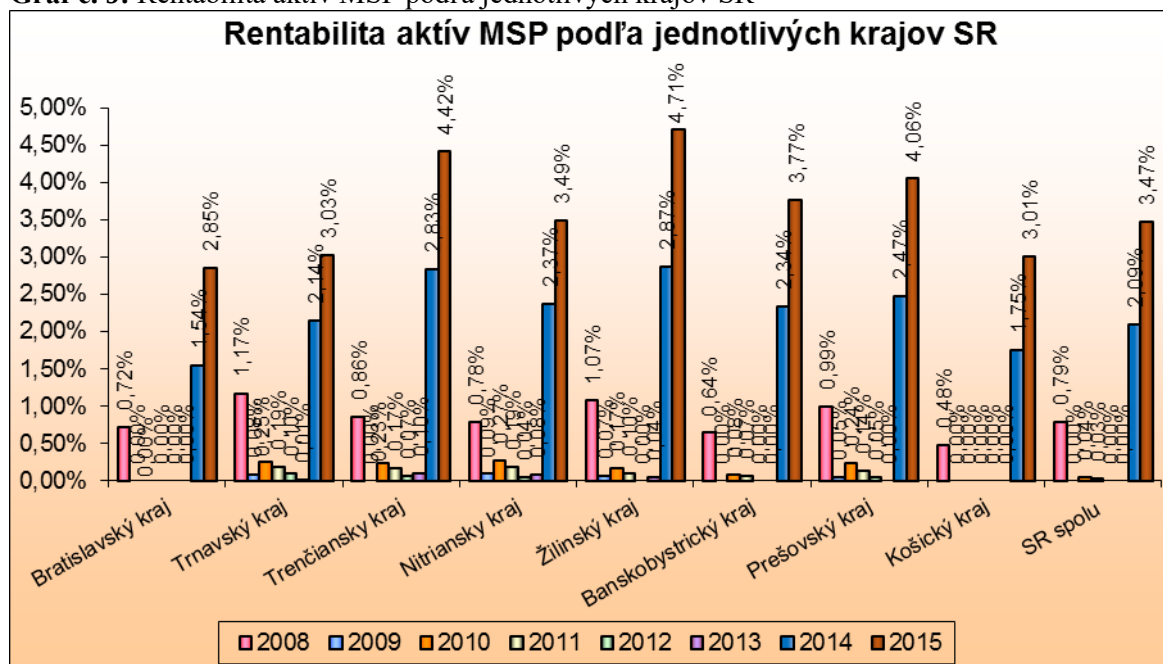
3.3 Rentabilita aktív MSP podľa jednotlivých krajov SR

Rentabilita aktív MSP v medziročnom porovnaní vzrástla vo všetkých krajoch SR. V Žilinskom kraji vzrástla o 1,84 p. b., Trenčianskom a Prešovskom kraji o 1,59 p. b., Banskobystrickom kraji o 1,43 p. b., Bratislavskom kraji o 1,31 p. b., Košickom kraji o 1,26 p. b., Nitrianskom kraji o 1,12 p. b. a Trnavskom kraji o 0,89 p. b.

Tabuľka č. 11: Rentabilita aktív MSP podľa jednotlivých krajov SR

Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Bratislavský kraj	0,72%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,54%	2,85%	↑ 1,31
Trnavský kraj	1,17%	0,08%	0,25%	0,19%	0,10%	0,01%	2,14%	3,03%	↑ 0,89
Trenčiansky kraj	0,86%	0,00%	0,23%	0,17%	0,07%	0,10%	2,83%	4,42%	↑ 1,59
Nitriansky kraj	0,78%	0,09%	0,27%	0,19%	0,04%	0,08%	2,37%	3,49%	↑ 1,12
Žilinský kraj	1,07%	0,07%	0,17%	0,10%	0,00%	0,04%	2,87%	4,71%	↑ 1,84
Banskobystrický kraj	0,64%	0,00%	0,08%	0,07%	0,00%	0,00%	2,34%	3,77%	↑ 1,43
Prešovský kraj	0,99%	0,05%	0,24%	0,14%	0,05%	0,00%	2,47%	4,06%	↑ 1,59
Košický kraj	0,48%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	1,75%	3,01%	↑ 1,26

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 9: Rentabilita aktív MSP podľa jednotlivých krajov SR

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

4 Celková zadlženosť aktív

Ukazovateľ miery zadlženosti aktív vyjadruje podiel záväzkov (vrátane časového rozlíšenia) na vlastnom imaní a záväzkoch spolu, resp. na aktívach. Ukazovateľ môže nadobúdať hodnoty od 0 % po 100 %. 0 % znamená, že ekonomický proces firmy pracuje len s využitím vlastného kapitálu a na druhej strane 100 % znamená využívanie len cudzieho kapitálu v ekonomickom procese firmy. Odporúčané hodnoty ukazovateľa sa pohybujú od 30 % až po 70 %².

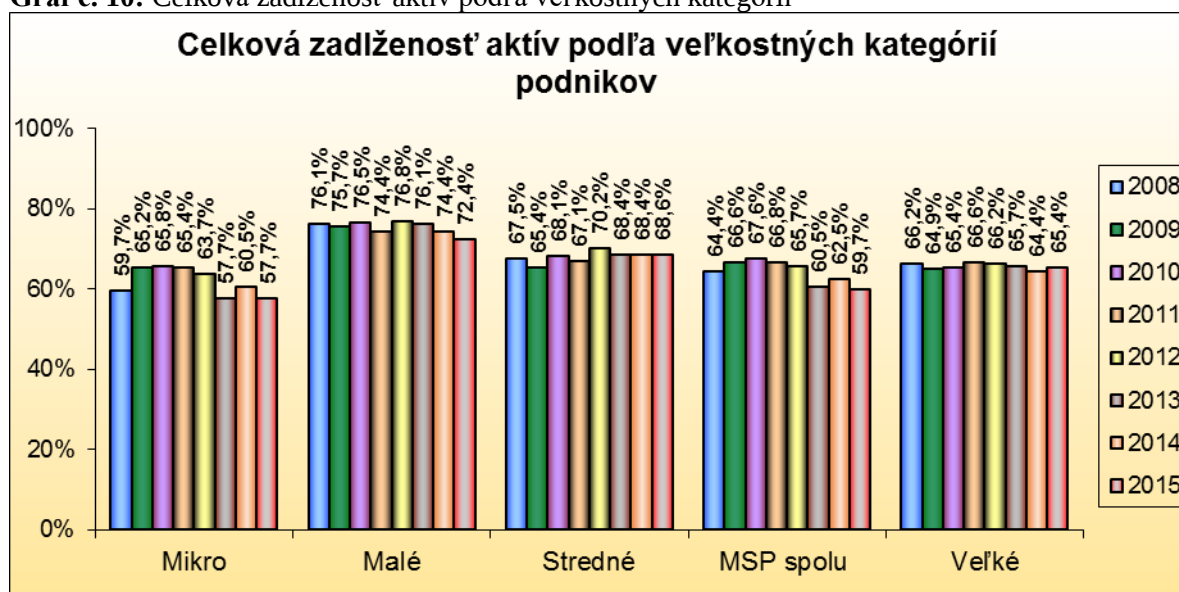
4.1 Celková zadlženosť aktív podľa veľkostných kategórií

Medián celkovej zadlženosti aktív MSP po predchádzajúcom náraste medziročne poklesol na hodnotu 59,7 % (pokles o 2,8 p. b.) a dosiahol najnižšiu hodnotu počas sledovaného obdobia. Uvedený pokles miery zadlženosti aktív MSP súvisel hlavne s poklesom v kategórii mikropodnikov (o 2,8 p. b. na 57,7 %) a malých podnikov (o 2,0 p. b. na 72,4 %). Hodnota celkovej zadlženosti aktív stredných podnikov naopak mierne vzrástla o 0,2 p. b. na 68,6 %.

² Zdroj: Jozef Chajdiak: Pomerové ukazovatele ekonomiky firmy, 2010

Tabuľka č. 12: Celková zadlženosť aktív podľa veľkostných kategórií

Veľkostná kategória podnikov	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Mikro	59,7%	65,2%	65,8%	65,4%	63,7%	57,7%	60,5%	57,7%	↓ -2,8
Malé	76,1%	75,7%	76,5%	74,4%	76,8%	76,1%	74,4%	72,4%	↓ -2,0
Stredné	67,5%	65,4%	68,1%	67,1%	70,2%	68,4%	68,4%	68,6%	↑ 0,2
MSP spolu	64,4%	66,6%	67,6%	66,8%	65,7%	60,5%	62,5%	59,7%	↓ -2,8
Veľké	66,2%	64,9%	65,4%	66,6%	66,2%	65,7%	64,4%	65,4%	↑ 1,0

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA**Graf č. 10:** Celková zadlženosť aktív podľa veľkostných kategórií**Zdroj:** Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

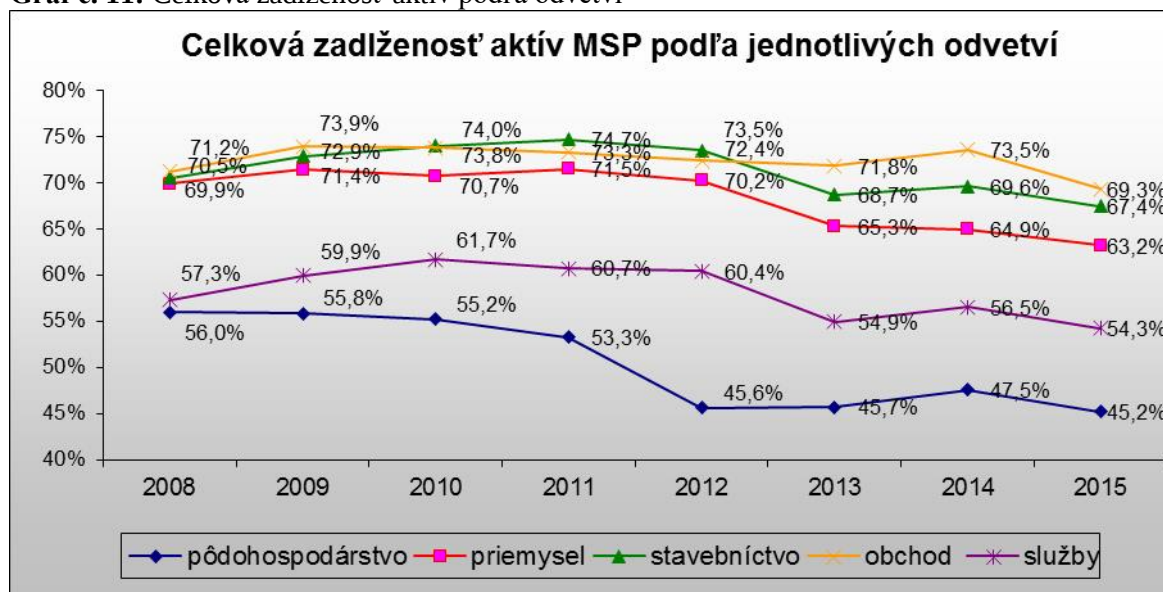
4.2 Celková zadlženosť aktív podľa jednotlivých odvetví

Medziročný pokles celkovej zadlženosti MSP je zreteľný v celom spektre odvetví. Najvýraznejší pokles zaznamenala celková zadlženosť MSP v odvetví obchodu (o 4,2 p. b.). Poradie odvetví podľa najvyššej miery zadlženosti sa medziročne nezmenilo. Odvetvím s najvyššou zadlženosťou MSP zostáva obchod (69,3 %), následne stavebníctvo (67,4 %) a priemysel (63,2 %). Najnižšiu mieru zadlženia vykazujú subjekty v odvetví služieb (54,3 %) a pôdohospodárstva (45,2 %).

Tabuľka č. 13: Celková zadlženosť aktív podľa odvetví

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Pôdohospodárstvo	56,0%	55,8%	55,2%	53,3%	45,6%	45,7%	47,5%	45,2%	↓ -2,3
Priemysel	69,9%	71,4%	70,7%	71,5%	70,2%	65,3%	64,9%	63,2%	↓ -1,7
Stavebníctvo	70,5%	72,9%	74,0%	74,7%	73,5%	68,7%	69,6%	67,4%	↓ -2,2
Obchod	71,2%	73,9%	73,8%	73,3%	72,4%	71,8%	73,5%	69,3%	↓ -4,2
Služby	57,3%	59,9%	61,7%	60,7%	60,4%	54,9%	56,5%	54,3%	↓ -2,2

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 11: Celková zadlženosť aktív podľa odvetví

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

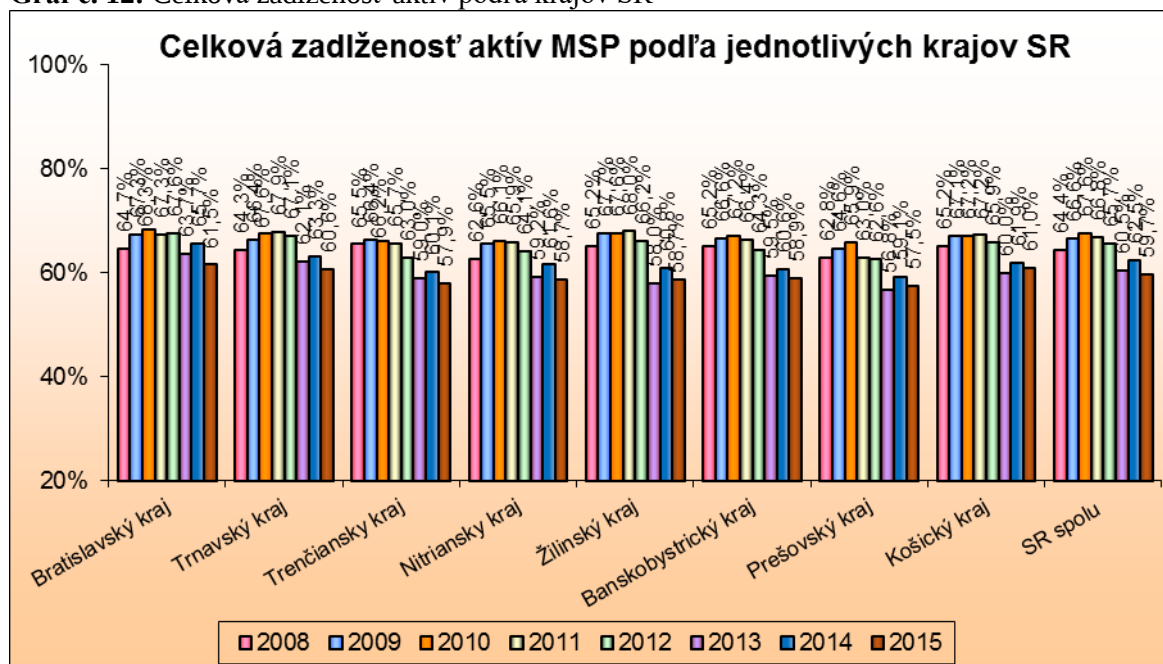
4.3 Celková zadlženosť aktív podľa jednotlivých krajov SR

Z regionálneho hľadiska zaznamenala mediánová hodnota miery zadlženosti MSP medziročný pokles vo všetkých krajoch SR. Najvýraznejší pokles bol zaznamenaný v Bratislavskom kraji (o 4,2 p. b. na úroveň 61,5 %). Najnižšia miera zadlženosti MSP je dosahovaná v Prešovskom kraji (57,5 %) a v Trenčianskom kraji (57,9 %), naopak najvyššia v Bratislavskom (61,5 %) a v Košickom kraji (61,0 %).

Tabuľka č. 14: Celková zadlženosť aktív podľa krajov SR

Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Bratislavský kraj	64,7%	67,3%	68,3%	67,3%	67,6%	63,7%	65,7%	61,5%	↓ -4,2
Trnavský kraj	64,3%	66,4%	67,6%	67,9%	67,1%	62,1%	63,3%	60,6%	↓ -2,7
Trenčiansky kraj	65,5%	66,4%	66,2%	65,7%	63,0%	59,0%	60,1%	57,9%	↓ -2,2
Nitriansky kraj	62,6%	65,5%	66,1%	65,9%	64,1%	59,2%	61,6%	58,7%	↓ -2,9
Žilinský kraj	65,2%	67,7%	67,6%	68,0%	66,2%	58,0%	60,8%	58,7%	↓ -2,1
Banskobystrický kraj	65,2%	66,6%	67,2%	66,4%	64,3%	59,5%	60,6%	58,9%	↓ -1,7
Prešovský kraj	62,8%	64,6%	65,9%	63,0%	62,6%	56,8%	59,1%	57,5%	↓ -1,6
Košický kraj	65,2%	67,1%	67,2%	67,2%	65,9%	60,0%	61,9%	61,0%	↓ -0,9

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 12: Celková zadlženosť aktív podľa krajov SR

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

5 Podiel MSP, ktoré vykazujú využívanie bankových úverov

Ukazovateľ vyjadruje podiel podnikateľských subjektov, ktoré vo finančných výkazoch vykazujú využívanie bankových úverov na celkovom počte podnikov.

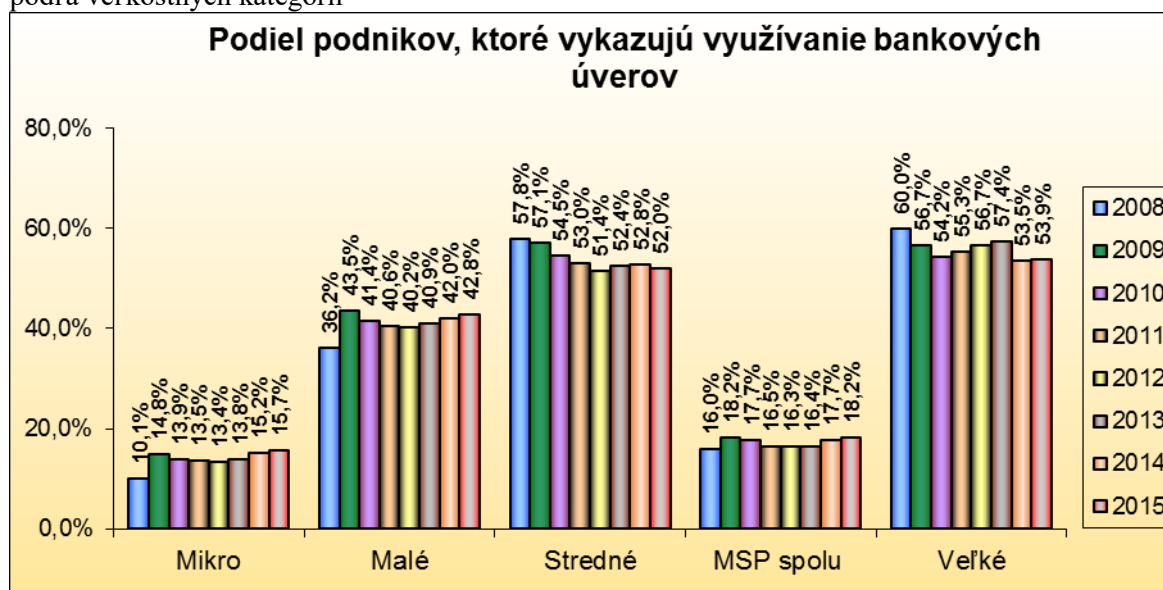
5.1 Podiel MSP, ktoré vykazujú využívanie bankových úverov podľa veľkostných kategórií

Miera využívania bankových úverov MSP pokračovala v náraste aj v roku 2015. Medziročne sa zvýšila o 0,5 p. b. na 18,2 %. Podiel podnikateľských subjektov, ktoré využívajú bankové úvery sa medziročne zvýšil vo všetkých veľkostných kategóriách MSP, okrem kategórie stredných podnikov, ktorá zaznamenala pokles o 0,8 p. b. Dlhodobo najvyšší podiel podnikateľských subjektov s bankovými úvermi je v kategórii stredných podnikov (52,0 %). 42,8 % subjektov vykazuje využívanie bankových úverov v kategórii malých podnikov (nárast o 0,8 p. b.) a 15,7 % v kategórii mikropodnikov (nárast o 0,5 p. b.).

Tabuľka č. 15: Podiel podnikateľských subjektov s bankovými úvermi na celkovom počte podnikov podľa veľkostných kategórií

Veľkostná kategória podnikov	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Mikro	10,1%	14,8%	13,9%	13,5%	13,4%	13,8%	15,2%	15,7%	↑ 0,5
Malé	36,2%	43,5%	41,4%	40,6%	40,2%	40,9%	42,0%	42,8%	↑ 0,8
Stredné	57,8%	57,1%	54,5%	53,0%	51,4%	52,4%	52,8%	52,0%	↓ -0,8
MSP spolu	16,0%	18,2%	17,7%	16,5%	16,3%	16,4%	17,7%	18,2%	↑ 0,5
Veľké	60,0%	56,7%	54,2%	55,3%	56,7%	57,4%	53,5%	53,9%	↑ 0,4

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 13: Podiel podnikateľských subjektov s bankovými úvermi na celkovom počte podnikov podľa veľkostných kategórií

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

5.2 Podiel MSP, ktoré vykazujú využívanie bankových úverov podľa jednotlivých odvetví

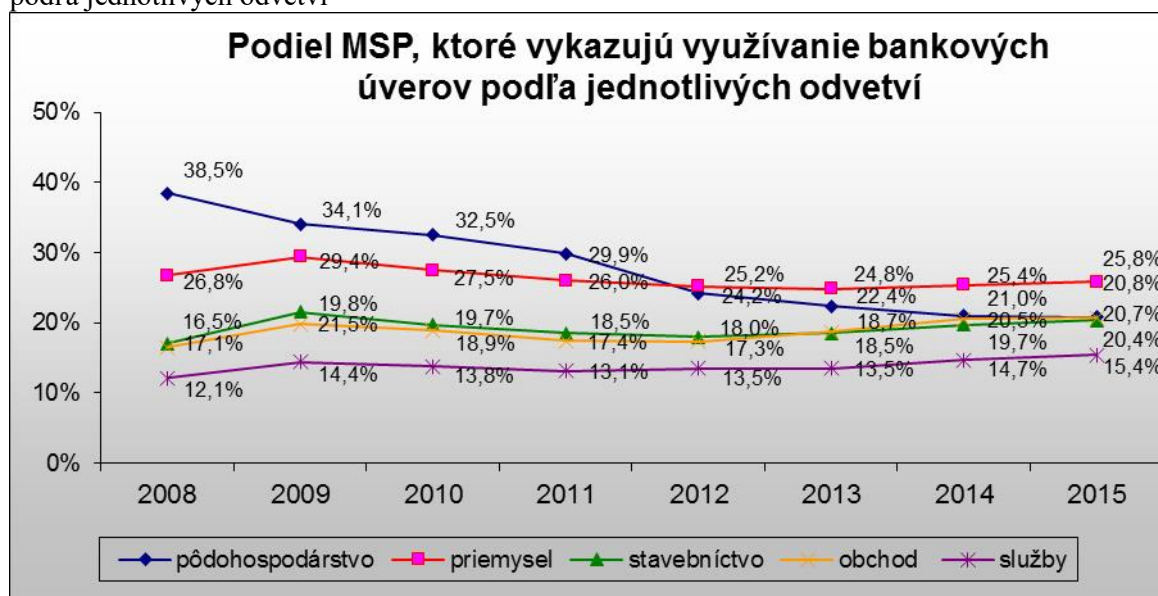
V rámci jednotlivých odvetví došlo k zvýšeniu podielu subjektov, ktoré vykazujú využívanie bankových úverov vo všetkých odvetviach, okrem pôdohospodárstva (pokles o 0,2 p. b.). Najväčší medziročný nárast bol dosiahnutý v stavebníctve a v službách (zhodne o 0,7 p. b.).

Najnižšia miera využívania bankových úverov MSP pretrváva v odvetví služieb (15,4 %) aj napriek medziročnému nárastu. Najvyšší podiel podnikateľských subjektov, ktoré využívajú bankové úvery bol zaznamenaný podobne ako v predchádzajúcich rokoch v priemysle (25,8 %). Ako vyplýva z grafu č. 14, vývoj využívania bankových úverov po roku 2009 je v rámci odvetvového zamerania pomerne stabilný a neprechádza výraznými zmenami. Zmiernenie medziročného poklesu nastalo aj v odvetví pôdohospodárstva.

Tabuľka č. 16: Podiel podnikateľských subjektov s bankovými úvermi na celkovom počte podnikov podľa jednotlivých odvetví

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Pôdohospodárstvo	38,5%	34,1%	32,5%	29,9%	24,2%	22,4%	21,0%	20,8%	↓ -0,2
Priemysel	26,8%	29,4%	27,5%	26,0%	25,2%	24,8%	25,4%	25,8%	↑ 0,4
Stavebníctvo	17,1%	21,5%	19,7%	18,5%	18,0%	18,5%	19,7%	20,4%	↑ 0,7
Obchod	16,5%	19,8%	18,9%	17,4%	17,3%	18,7%	20,5%	20,7%	↑ 0,2
Služby	12,1%	14,4%	13,8%	13,1%	13,5%	13,5%	14,7%	15,4%	↑ 0,7

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 14: Podiel podnikateľských subjektov s bankovými úvermi na celkovom počte podnikov podľa jednotlivých odvetví**Zdroj:** Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

5.3 Podiel MSP, ktoré vykazujú využívanie bankových úverov podľa jednotlivých krajov SR

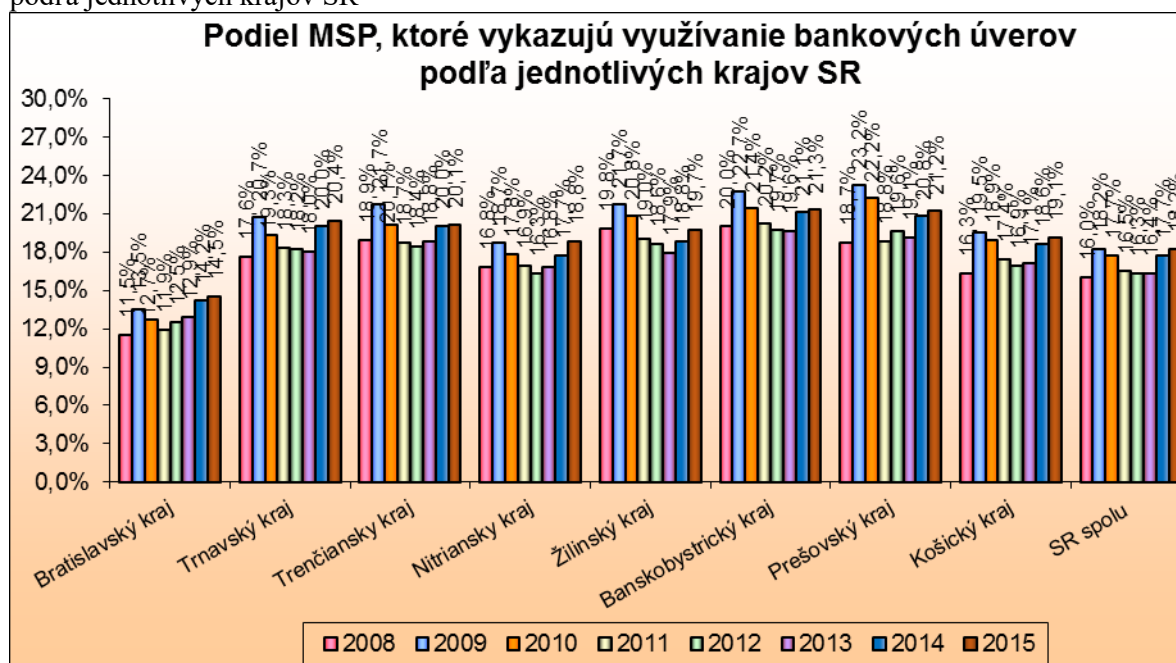
V roku 2015 sa mierne zvýšil podiel MSP, ktoré vykazujú využívanie bankových úverov vo všetkých krajoch Slovenska. Najvyšší nárast bol zaznamenaný v Nitrianskom (o 1,1 p. b.), v Žilinskom (o 0,9 p. b.) a v Košickom kraji (0,5 p. b.). Najvyšší podiel MSP, ktoré využívajú bankové úvery je dosahovaný v Banskobystrickom (21,3 %), v Prešovskom (21,2 %), a v Trnavskom kraji (20,4 %). Naopak najnižšiu hodnotu využívania bankových úverov MSP dosiahol Bratislavský kraj (14,5 %).

Tabuľka č. 17: Podiel podnikateľských subjektov s bankovými úvermi na celkovom počte podnikov podľa jednotlivých krajov SR

Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Bratislavský kraj	11,5%	13,5%	12,7%	11,9%	12,5%	12,9%	14,2%	14,5%	↑ 0,3
Trnavský kraj	17,6%	20,7%	19,3%	18,3%	18,2%	18,0%	20,0%	20,4%	↑ 0,4
Trenčiansky kraj	18,9%	21,7%	20,1%	18,7%	18,4%	18,8%	20,0%	20,1%	↑ 0,1
Nitriansky kraj	16,8%	18,7%	17,8%	16,9%	16,3%	16,8%	17,7%	18,8%	↑ 1,1
Žilinský kraj	19,8%	21,7%	20,8%	19,0%	18,6%	17,9%	18,8%	19,7%	↑ 0,9
Banskobystrický kraj	20,0%	22,7%	21,4%	20,2%	19,7%	19,6%	21,1%	21,3%	↑ 0,2
Prešovský kraj	18,7%	23,2%	22,2%	18,8%	19,6%	19,1%	20,8%	21,2%	↑ 0,4
Košický kraj	16,3%	19,5%	18,9%	17,4%	16,9%	17,1%	18,6%	19,1%	↑ 0,5

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 15: Podiel podnikateľských subjektov s bankovými úvermi na celkovom počte podnikov podľa jednotlivých krajov SR

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

6 Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch

Ukazovateľ vyjadruje podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch jednotlivých podnikateľských subjektov.

6.1 Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch podľa veľkostných kategórií

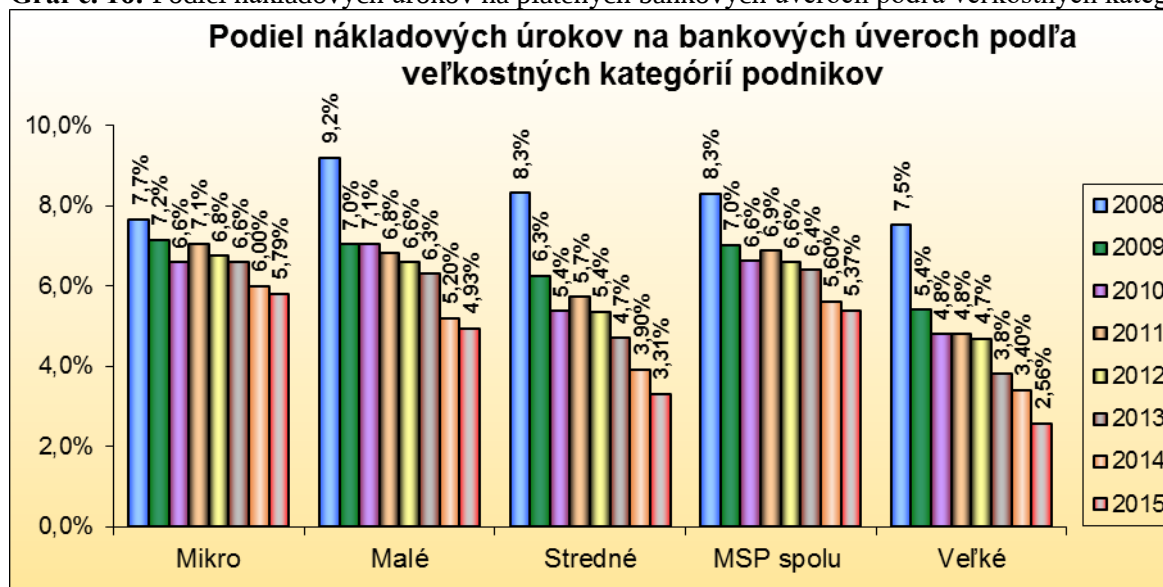
Podiel nákladových úrokov na bankových úveroch MSP poklesol na úroveň 5,4 % (o 0,2 p. b.). Pokles pokračoval štvrtý rok po sebe. Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch sa v jednotlivých veľkostných kategóriách MSP pohyboval v intervale od 3,3 % (stredné podniky) po 5,8 % (mikropodniky). Najvyššie hodnoty podielu nákladových úrokov na platených bankových úveroch v kategórii mikropodnikov sú spôsobené vyššou mierou zaťaženia nákladovými úrokmi, čo do veľkej miery súvisí s vyššou rizikovosťou ich podnikania.

V medziročnom porovnaní je zreteľný pokles mediánového podielu nákladových úrokov na platených bankových úveroch vo všetkých veľkostných kategóriách MSP. Najvýraznejšie sa znížili v stredných podnikoch (o 0,6 p. b.).

Tabuľka č. 18: Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch podľa veľkostných kategórií

Veľkostná kategória podnikov	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Mikro	7,7%	7,2%	6,6%	7,1%	6,8%	6,6%	6,0%	5,8%	↓ -0,2
Malé	9,2%	7,0%	7,1%	6,8%	6,6%	6,3%	5,2%	4,9%	↓ -0,3
Stredné	8,3%	6,3%	5,4%	5,7%	5,4%	4,7%	3,9%	3,3%	↓ -0,6
MSP spolu	8,3%	7,0%	6,6%	6,9%	6,6%	6,4%	5,6%	5,4%	↓ -0,2
Veľké	7,5%	5,4%	4,8%	4,8%	4,7%	3,8%	3,4%	2,6%	↓ -0,8

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 16: Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch podľa veľkostných kategórií

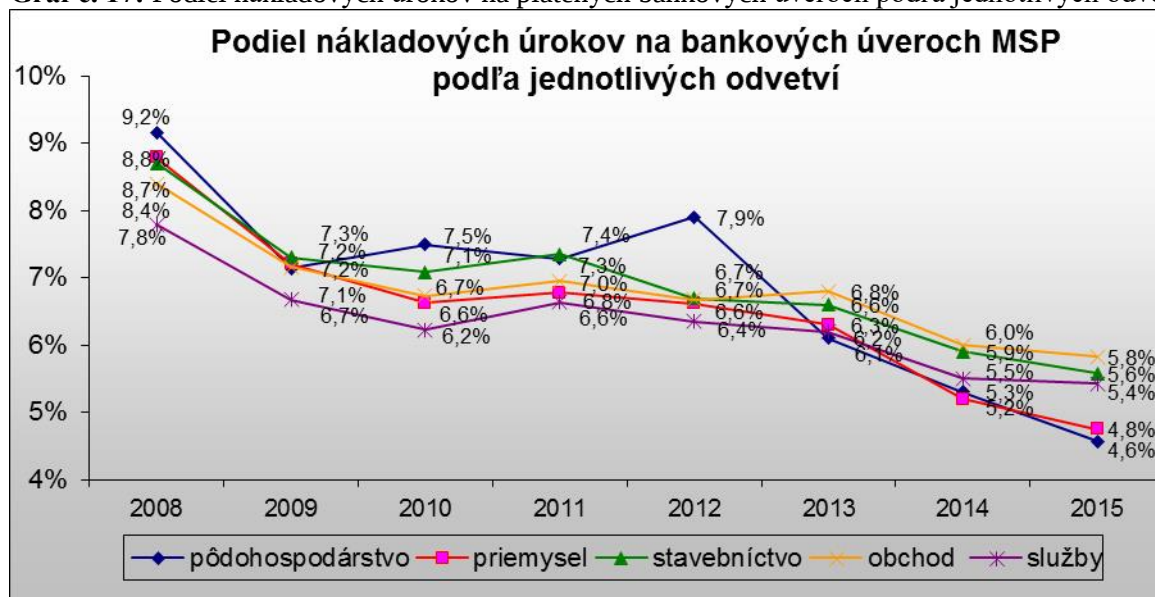
Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

6.2 Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch podľa jednotlivých odvetví

Z pohľadu odvetví sa medián podielu nákladových úrokov na bankových úveroch v roku 2015 pohyboval od hodnoty 4,6 % (pôdohospodárstvo) po 5,8 % (obchod). Oproti roku 2014 poklesol podiel nákladových úrokov na bankových úveroch MSP vo všetkých odvetviach. K najvyššiemu medziročnému poklesu došlo v pôdohospodárstve (o 0,7 p. b.) a v priemysle (o 0,4 p. b.).

Tabuľka č. 19: Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch podľa jednotlivých odvetví

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Pôdohospodárstvo	9,2%	7,1%	7,5%	7,3%	7,9%	6,1%	5,3%	4,6%	↓ -0,7
Priemysel	8,8%	7,2%	6,6%	6,8%	6,6%	6,3%	5,2%	4,8%	↓ -0,4
Stavebníctvo	8,7%	7,3%	7,1%	7,4%	6,7%	6,6%	5,9%	5,6%	↓ -0,3
Obchod	8,4%	7,2%	6,7%	7,0%	6,7%	6,8%	6,0%	5,8%	↓ -0,2
Služby	7,8%	6,7%	6,2%	6,6%	6,4%	6,2%	5,5%	5,4%	↓ -0,1

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA**Graf č. 17:** Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch podľa jednotlivých odvetví**Zdroj:** Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

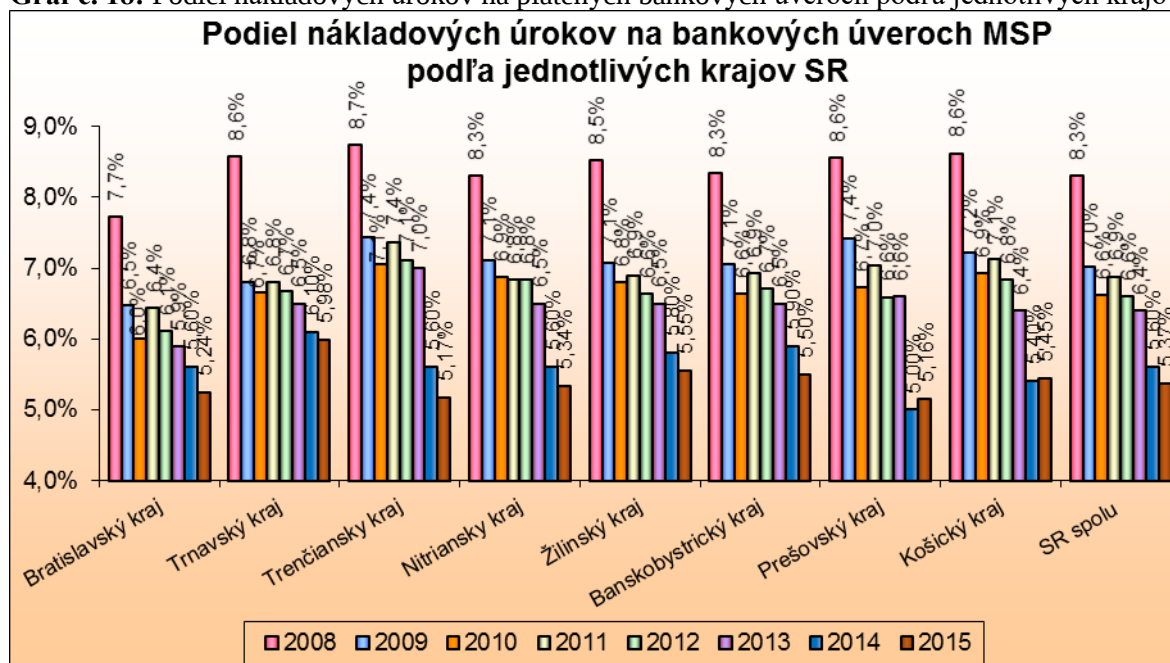
6.3 Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch podľa jednotlivých krajov SR

Z regionálneho hľadiska bol podiel nákladových úrokov na bankových úveroch v roku 2015 rozvrstvený v pomerne úzkom intervale hodnôt od 5,2 % (Bratislavský, Trenčiansky a Prešovský kraj) do 6,0 % (Trnavský kraj).

Oproti roku 2014 došlo k poklesu podielu nákladových úrokov na bankových úveroch MSP vo všetkých krajoch, okrem Prešovského (rast o 0,2 p. b.) a Košického kraja (rast o 0,1 p. b.). K najvyššiemu medziročnému poklesu došlo v Bratislavskom, v Trenčianskom a v Banskobystrickom kraji (zhodne o 0,4 p. b.).

Tabuľka č. 20: Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch podľa jednotlivých krajov

Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Bratislavský kraj	7,7%	6,5%	6,0%	6,4%	6,1%	5,9%	5,6%	5,2%	↓ -0,4
Trnavský kraj	8,6%	6,8%	6,7%	6,8%	6,7%	6,5%	6,1%	6,0%	↓ -0,1
Trenčiansky kraj	8,7%	7,4%	7,1%	7,4%	7,1%	7,0%	5,6%	5,2%	↓ -0,4
Nitriansky kraj	8,3%	7,1%	6,9%	6,8%	6,8%	6,5%	5,6%	5,3%	↓ -0,3
Žilinský kraj	8,5%	7,1%	6,8%	6,9%	6,6%	6,5%	5,8%	5,6%	↓ -0,2
Banskobystrický kraj	8,3%	7,1%	6,6%	6,9%	6,7%	6,5%	5,9%	5,5%	↓ -0,4
Prešovský kraj	8,6%	7,4%	6,7%	7,0%	6,6%	6,6%	5,0%	5,2%	↑ 0,2
Košický kraj	8,6%	7,2%	6,9%	7,1%	6,8%	6,4%	5,4%	5,5%	↑ 0,1

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA**Graf č. 18:** Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch podľa jednotlivých krajov**Zdroj:** Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

7 Likvidita II. stupňa

Likvidita predstavuje dôležitý ekonomický pojem v trhovom hospodárstve nakoľko vyjadruje mieru schopnosti firiem uhrádzať záväzky v krátkodobom časovom horizonte. Veľmi nízke hodnoty likvidity svedčia o neschopnosti uhrádzať záväzky a naopak príliš vysoké hodnoty signalizujú nedostatočne racionálne využívanie viazaných zdrojov. Likvidita II. stupňa vyjadruje podiel obežných aktív bez zásob k celkovým krátkodobým záväzkom. Odporúčané hodnoty ukazovateľa sú od 1 po 1,5. Hodnoty pod 1 svedčia o problémoch v oblasti uhrádzania krátkodobých záväzkov³.

³ Zdroj: Jozef Chajdiak: Pomerové ukazovatele ekonomiky firmy, 2010

7.1 Likvidita II. stupňa podľa veľkostných kategórií podnikov

Schopnosť MSP uhrádzať krátkodobé záväzky pohotovostnými prostriedkami sa v roku 2015 medziročne zlepšila. Medián likvidity II. stupňa MSP sa zvýšil na úroveň 1,23 (o 0,08 bodu) a dosiahol najvyššiu hodnotu počas sledovaného obdobia. K nárastu likvidity II. stupňa došlo v rámci všetkých veľkostných kategórií podnikov.

Najvyššiu hodnotu mediánu likvidity II. stupňa si stále udržiavajú mikropodniky (1,31). S pomerne výrazným odstupom nasledujú stredné (0,94) a malé podniky (0,92).

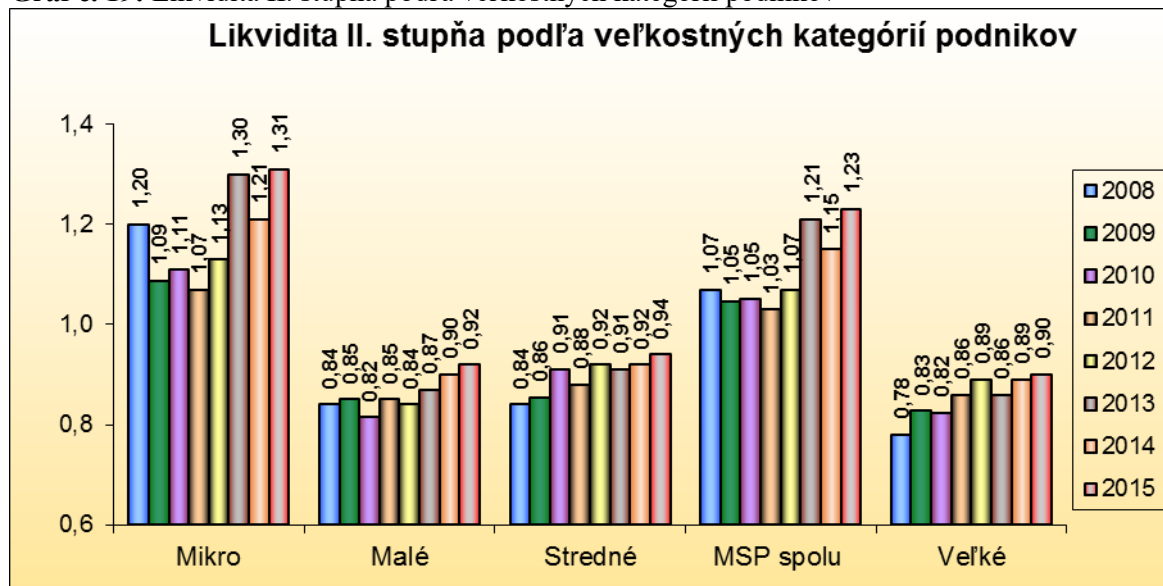
Z celkového rozdelenia MSP podľa hraničnej hodnoty likvidity II. stupňa vyplýva, že 43,1 % MSP dosahuje likviditu II. stupňa pod odporúčanú hodnotu 1 svedčiacu o problémoch v oblasti uhrádzania krátkodobých záväzkov.

Tabuľka č. 21: Likvidita II. stupňa podľa veľkostných kategórií podnikov

Veľkostná kategória podnikov	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014
Mikro	1,20	1,09	1,11	1,07	1,13	1,30	1,21	1,31	↑ 0,10
Malé	0,84	0,85	0,82	0,85	0,84	0,87	0,90	0,92	↑ 0,02
Stredné	0,84	0,86	0,91	0,88	0,92	0,91	0,92	0,94	↑ 0,02
MSP spolu	1,07	1,05	1,05	1,03	1,07	1,21	1,15	1,23	↑ 0,08
Veľké	0,78	0,83	0,82	0,86	0,89	0,86	0,89	0,90	↑ 0,01

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 19: Likvidita II. stupňa podľa veľkostných kategórií podnikov

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

7.2 Likvidita II. stupňa podľa jednotlivých odvetví

Vývoj likvidity II. stupňa MSP je v rámci odvetvového členenia charakterizovaný zlepšením schopnosti uhrádzať krátkodobé záväzky v celom spektre odvetví. Najvyššie hodnoty likvidity II. stupňa MSP sú dosahované v odvetví pôdohospodárstva (1,59) a služieb (1,47). Najnižšou schopnosťou uhrádzať krátkodobé záväzky sa vyznačujú MSP pôsobiace v oblasti obchodu (0,95).

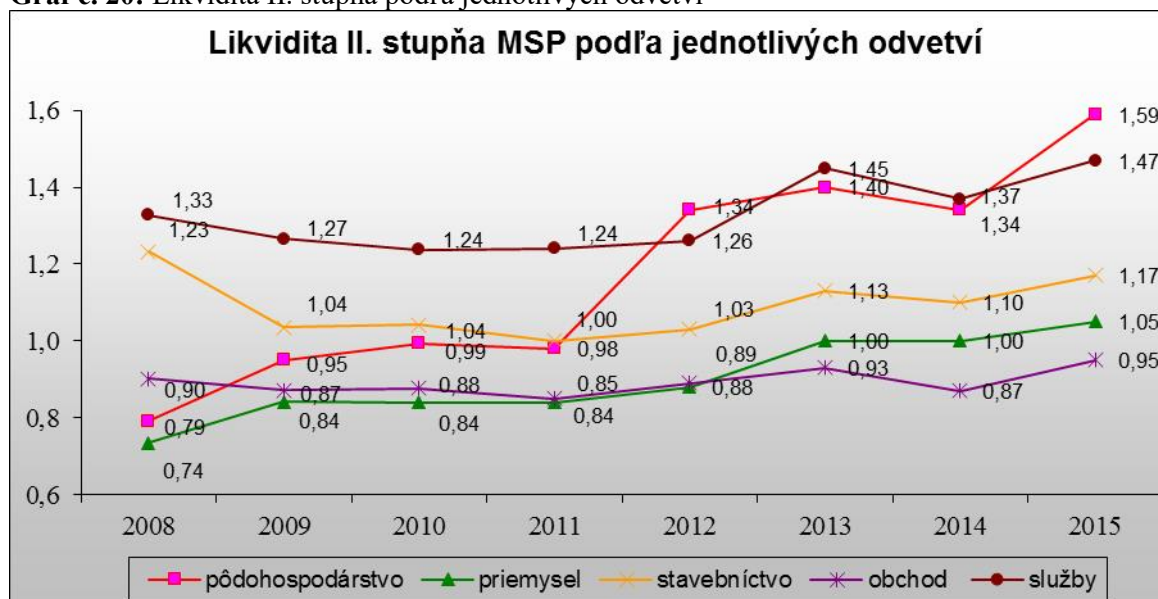
V medziročnom porovnaní sa najvýraznejšie zvýšila likvidita II. stupňa MSP v odvetví pôdohospodárstva (o 0,25 bodu) a služieb (o 0,1 bodu).

Tabuľka č. 22: Likvidita II. stupňa podľa jednotlivých odvetví

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2013
Pôdohospodárstvo	0,79	0,95	0,99	0,98	1,34	1,40	1,34	1,59	↑ 0,25
Priemysel	0,74	0,84	0,84	0,84	0,88	1,00	1,00	1,05	↑ 0,05
Stavebníctvo	1,23	1,04	1,04	1,00	1,03	1,13	1,10	1,17	↑ 0,07
Obchod	0,90	0,87	0,88	0,85	0,89	0,93	0,87	0,95	↑ 0,08
Služby	1,33	1,27	1,24	1,24	1,26	1,45	1,37	1,47	↑ 0,10

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 20: Likvidita II. stupňa podľa jednotlivých odvetví

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

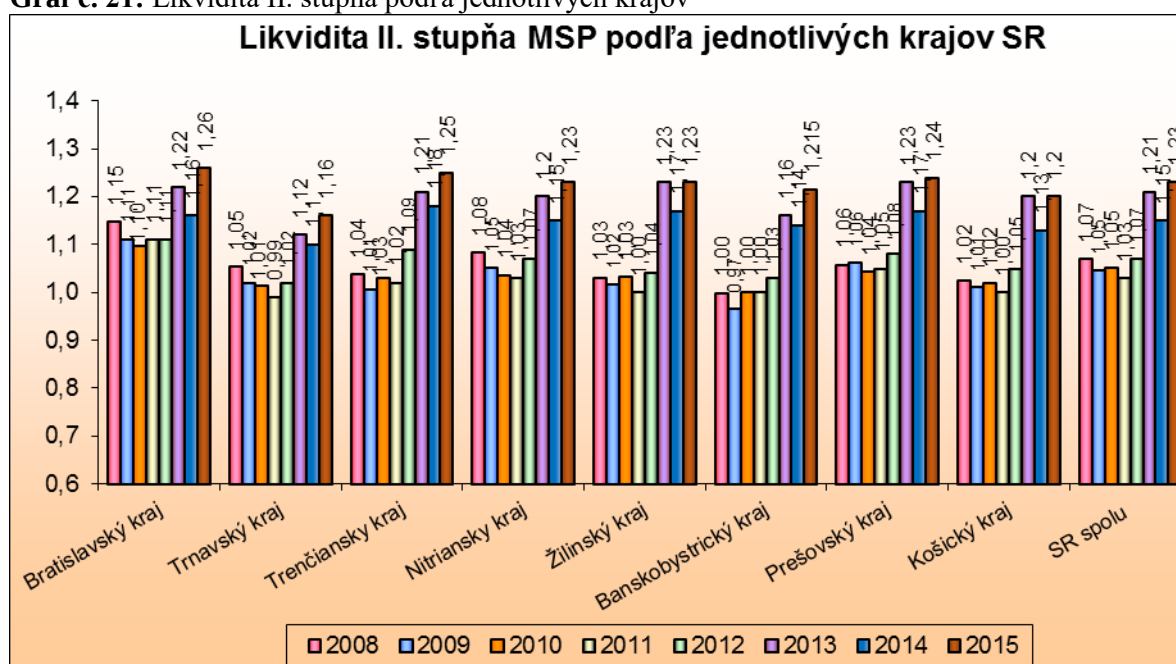
7.3 Likvidita II. stupňa podľa jednotlivých krajov SR

V roku 2015 sa likvidita II. stupňa MSP zvyšovala vo všetkých krajoch SR. Najvýraznejšie vzrástla v Bratislavskom kraji (o 0,1 bodu). Medián likvidity II. stupňa MSP je najvyšší v Bratislavskom (1,26), v Trenčianskom (1,25) a v Prešovskom kraji (1,24).

Tabuľka č. 23: Likvidita II. stupňa podľa jednotlivých krajov

Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2013
Bratislavský kraj	1,15	1,11	1,10	1,11	1,11	1,22	1,16	1,26	↑ 0,10
Trnavský kraj	1,05	1,02	1,01	0,99	1,02	1,12	1,10	1,16	↑ 0,06
Trenčiansky kraj	1,04	1,01	1,03	1,02	1,09	1,21	1,18	1,25	↑ 0,07
Nitriansky kraj	1,08	1,05	1,04	1,03	1,07	1,20	1,15	1,23	↑ 0,08
Žilinský kraj	1,03	1,02	1,03	1,00	1,04	1,23	1,17	1,23	↑ 0,06
Banskobystrický kraj	1,00	0,97	1,00	1,00	1,03	1,16	1,14	1,22	↑ 0,08
Prešovský kraj	1,06	1,06	1,04	1,05	1,08	1,23	1,17	1,24	↑ 0,07
Košický kraj	1,02	1,01	1,02	1,00	1,05	1,20	1,13	1,20	↑ 0,07

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 21: Likvidita II. stupňa podľa jednotlivých krajov

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

8 Obrat aktív

Ukazovateľ obrat aktív vyjadruje pomer tržieb k celkovým aktívam podniku. Ukazovateľ umožňuje posúdiť ako účinne podniky využívajú svoj majetok. Vypovedá o skutočnosti, koľkokrát sa celkové aktíva vrátia vo forme tržieb za rok⁴.

⁴ Zdroj: Jozef Chajdiak: Pomerové ukazovatele ekonomiky firmy, 2010

8.1 Obrat aktív podľa veľkostných kategórií podnikov

Medián obratu aktív MSP ako finančného ukazovateľa, ktorý hodnotí účinnosť využívania majetku oproti roku 2014 mierne vzrástol (o 0,03 bodu) na úroveň 0,97 bodu.

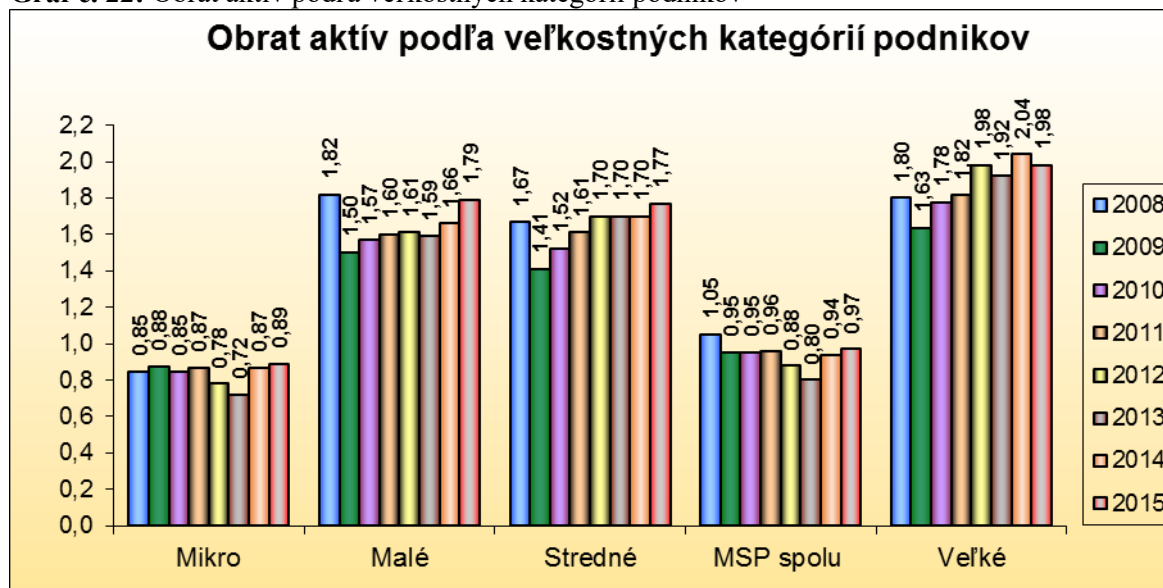
Najvyššia miera využívania majetku je dosahovaná v malých (1,79 bodu) a v stredných podnikoch (1,77 bodu). Najnižšia miera účinnosti využívania majetku pretrváva u mikropodnikov (0,89 bodu). V medziročnom porovnaní sa najvýraznejšie zvýšil medián obratu aktív v rámci malých (o 0,13 bodu) a stredných podnikov (o 0,07 bodu). Nepatrný nárast bol zaznamenaný aj v rámci mikropodnikov (o 0,02 bodu).

Tabuľka č. 24: Obrat aktív podľa veľkostných kategórií podnikov

Veľkostná kategória podnikov	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014
Mikro	0,85	0,88	0,85	0,87	0,78	0,72	0,87	0,89	↑ 0,02
Malé	1,82	1,50	1,57	1,60	1,61	1,59	1,66	1,79	↑ 0,13
Stredné	1,67	1,41	1,52	1,61	1,70	1,70	1,70	1,77	↑ 0,07
MSP spolu	1,05	0,95	0,95	0,96	0,88	0,80	0,94	0,97	↑ 0,03
Veľké	1,80	1,63	1,78	1,82	1,98	1,92	2,04	1,98	↓ -0,06

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 22: Obrat aktív podľa veľkostných kategórií podnikov

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

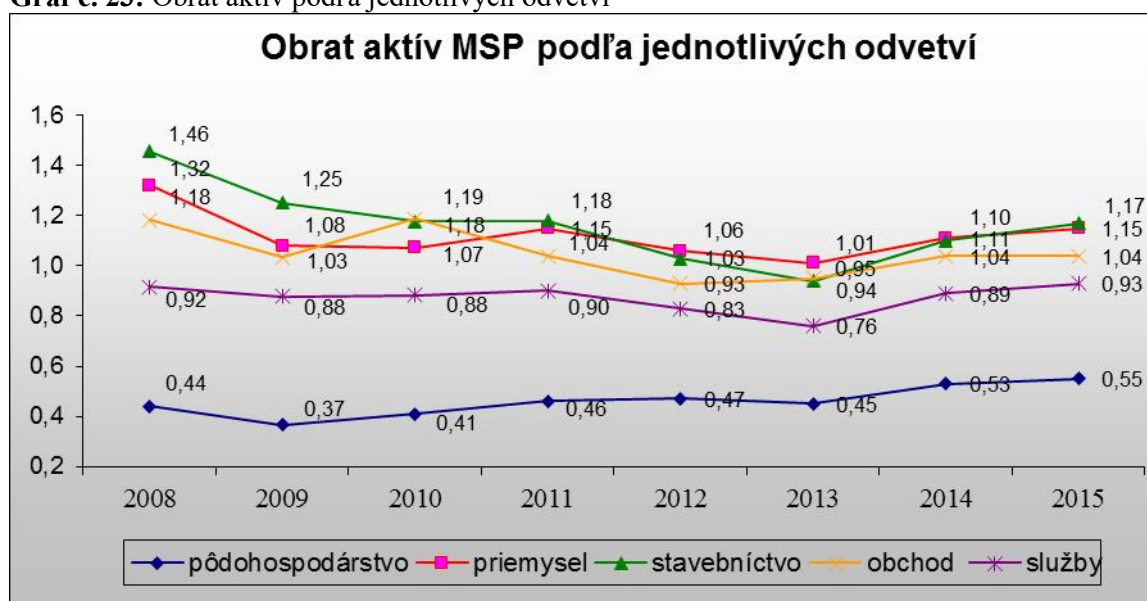
8.2 Obrat aktív MSP podľa jednotlivých odvetví

V rámci odvetvovej štruktúry vzrástol obrat aktív MSP vo všetkých odvetviach, okrem obchodu, kde si zachoval úroveň z roku 2014. Najvyššie hodnoty dosahuje medián obratu aktív MSP v stavebníctve (1,17 bodu) a v priemysle (1,15 bodu). V pôdohospodárstve dosahuje medián obratu aktív MSP najnižšiu úroveň spomedzi posudzovaných odvetví (0,55 bodu).

Tabuľka č. 25: Obrat aktív podľa jednotlivých odvetví

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014
Pôdohospodárstvo	0,44	0,37	0,41	0,46	0,47	0,45	0,53	0,55	↑ 0,02
Priemysel	1,32	1,08	1,07	1,15	1,06	1,01	1,11	1,15	↑ 0,04
Stavebníctvo	1,46	1,25	1,18	1,18	1,03	0,94	1,10	1,17	↑ 0,07
Obchod	1,18	1,03	1,19	1,04	0,93	0,95	1,04	1,04	→ 0,00
Služby	0,92	0,88	0,88	0,90	0,83	0,76	0,89	0,93	↑ 0,04

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 23: Obrat aktív podľa jednotlivých odvetví

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

8.3 Obrat aktív MSP podľa jednotlivých krajov SR

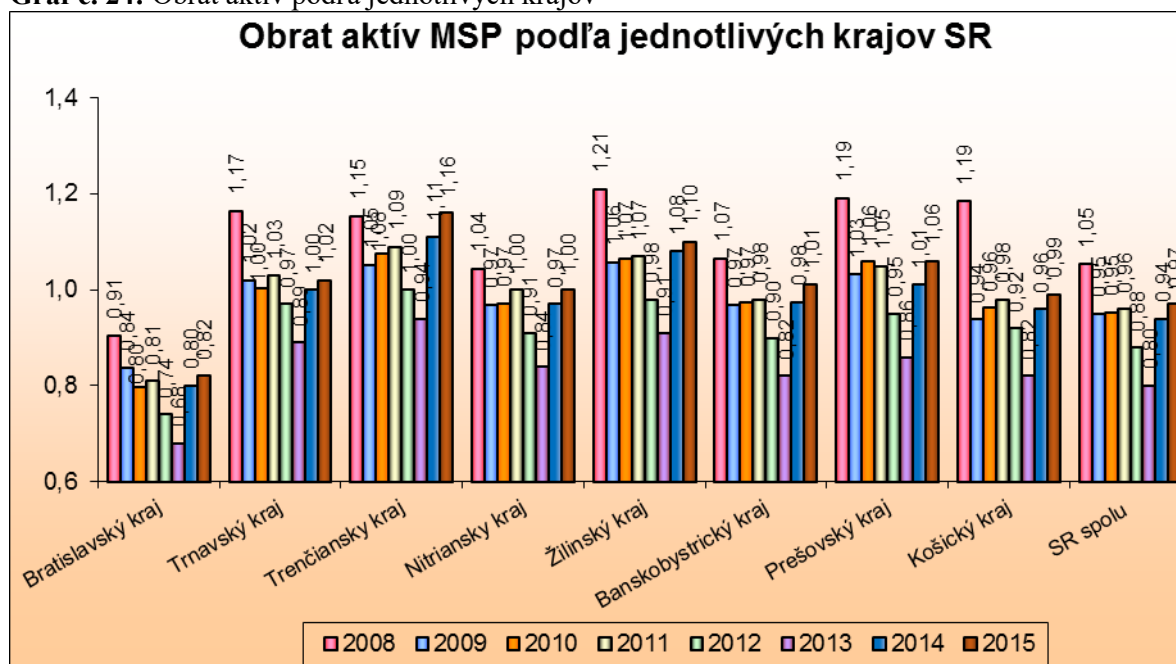
V medziročnom porovnaní sa zvýšila hodnota mediánu obratu aktív MSP vo všetkých krajoch SR, pričom najvýraznejšie v Trenčianskom a v Prešovskom kraji (zhodne o 0,05 bodu). Najvyššou úrovňou obratu aktív MSP sa vyznačuje Trenčiansky (1,16 bodu) a Žilinský kraj (1,10 bodu). Najnižšia úroveň obratu aktív MSP pretrváva v Bratislavskom kraji (0,82 bodu).

Tabuľka č. 26: Obrat aktív podľa jednotlivých krajov

Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014
Bratislavský kraj	0,91	0,84	0,80	0,81	0,74	0,68	0,80	0,82	↑ 0,02
Trnavský kraj	1,17	1,02	1,00	1,03	0,97	0,89	1,00	1,02	↑ 0,02
Trenčiansky kraj	1,15	1,05	1,08	1,09	1,00	0,94	1,11	1,16	↑ 0,05
Nitriansky kraj	1,04	0,97	0,97	1,00	0,91	0,84	0,97	1,00	↑ 0,03
Žilinský kraj	1,21	1,06	1,07	1,07	0,98	0,91	1,08	1,10	↑ 0,02
Banskobystrický kraj	1,07	0,97	0,97	0,98	0,90	0,82	0,98	1,01	↑ 0,04
Prešovský kraj	1,19	1,03	1,06	1,05	0,95	0,86	1,01	1,06	↑ 0,05
Košický kraj	1,19	0,94	0,96	0,98	0,92	0,82	0,96	0,99	↑ 0,03

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 24: Obrat aktív podľa jednotlivých krajov

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

9 Doba splatnosti záväzkov

Ukazovateľ doba splatnosti (úhrady) záväzkov kvantifikuje dobu trvania úhrady záväzku od momentu jeho vzniku⁵.

Variantný ukazovateľ doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku vypovedá o dobe vysporiadania krátkodobých záväzkov voči obchodným partnerom.

9.1 Doba splatnosti celkových záväzkov podľa veľkostných kategórií podnikov (v dňoch)

V roku 2015 došlo k poklesu doby splatnosti tak celkových záväzkov, ako aj krátkodobých záväzkov z obchodného styku MSP. Prostredná hodnota doby úhrady celkových záväzkov MSP sa medziročne znížila o 9,6 dňa na 141,1 dní.

Najvyššiu dobu splatnosti celkových záväzkov dosahujú mikropodniky. V roku 2015 dosiahla mediánová hodnota mikropodnikov úroveň 152,8 dní, pri medziročnom poklese o 8,5 dňa. V rámci malých podnikov dosahuje splatnosť celkových záväzkov 96,3 dní (v roku 2014 109,0 dní) a u stredných podnikov 81,1 dní (v roku 2014 84,3 dní).

Tabuľka č. 27: Doba splatnosti celkových záväzkov podľa veľkostných kategórií podnikov (v dňoch)

Veľkostná kategória podnikov	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014
Mikro	136,4	152,4	153,9	141,5	145,9	132,7	161,3	152,8	↓ -8,5
Malé	104,2	116,3	116,9	108,4	110,8	114,2	109,0	96,3	↓ -12,7
Stredné	87,9	101,8	95,3	88,8	89,0	86,0	84,3	81,1	↓ -3,2
MSP spolu	123,4	144,7	143,9	133,5	137,5	128,0	150,7	141,1	↓ -9,6
Veľké	78,5	79,7	77,5	74,2	67,5	68,2	67,8	68,7	↑ 0,9

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

9.2 Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku podľa veľkostných kategórií podnikov (v dňoch)

Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku MSP sa v roku 2015 znížila o 3,6 dňa na 13,6 dní. Mediánová hodnota doby splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku poklesla v rámci všetkých veľkostných kategórií MSP. Najvýraznejšie sa znížila v rámci malých podnikov (o 4,2 dňa). V prípade mikropodnikov predstavoval pokles 3,3 dňa a u stredných podnikov 0,9 dňa.

Najnižšiu prostrednú hodnotu doby úhrady krátkodobých záväzkov dosahujú stále mikropodniky (10,9 dňa), následne malé podniky (35,1 %) a najvyššiu stredné podniky (37,8 dňa). Rýchlejšie vyrovnanie záväzkov v rámci mikropodnikov napriek ich slabšej ekonomickej výkonnosti súvisí aj so skutočnosťou, že mikropodniky evidujú oproti ostatným kategóriám podnikov záväzky v podstatne nižších objemoch. Mediánová hodnota

⁵ Zdroj: Karol Zalai a kol: Finančno-ekonomická analýza podniku, 2010

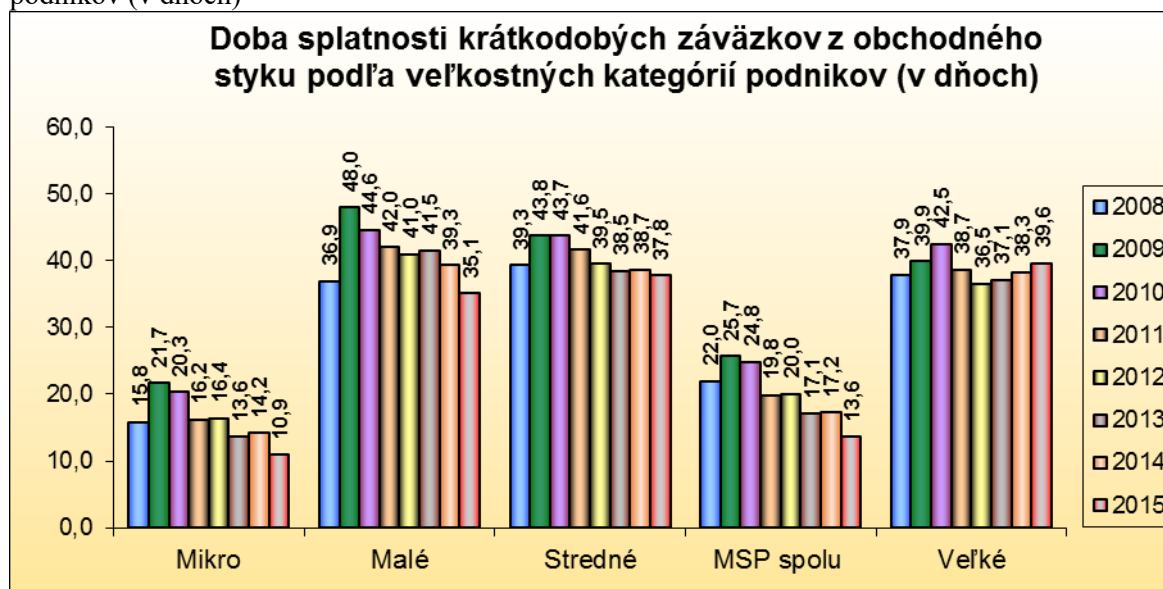
krátkodobého záväzku z obchodného styku v rámci mikropodnikov v roku 2015 bola 875 Eur, ale v rámci malých podnikov už dosiahla úroveň 138 102 Eur.

Tabuľka č. 28: Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku podľa veľkostných kategórií podnikov (v dňoch)

Veľkostná kategória podnikov	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014
Mikro	15,8	21,7	20,3	16,2	16,4	13,6	14,2	10,9	↓ -3,3
Malé	36,9	48,0	44,6	42,0	41,0	41,5	39,3	35,1	↓ -4,2
Stredné	39,3	43,8	43,7	41,6	39,5	38,5	38,7	37,8	↓ -0,9
MSP spolu	22,0	25,7	24,8	19,8	20,0	17,1	17,2	13,6	↓ -3,6
Veľké	37,9	39,9	42,5	38,7	36,5	37,1	38,3	39,6	↑ 1,3

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 25: Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku podľa veľkostných kategórií podnikov (v dňoch)

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

9.3 Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku MSP podľa jednotlivých odvetví (v dňoch)

Vývoj doby splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku MSP vykazuje klesajúcu tendenciu aj v rámci jednotlivých odvetví. Oproti roku 2014 sa najvýraznejšie znížila mediánová hodnota doby splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku MSP v odvetví obchodu (o 4,0 dňa) a stavebníctva (o 3,3 dňa).

Odvetvia s najnižšou dobou splatnosti krátkodobých záväzkov MSP sú služby (9,5 dňa) a pôdohospodárstvo (11,6 dňa). Najvyššia doba splatnosti krátkodobých záväzkov MSP je dosahovaná v priemysle (23,1 dní).

Tabuľka č. 29: Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku podľa jednotlivých odvetví (v dňoch)

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014
Pôdohospodárstvo	53,2	46,5	39,9	30,0	16,4	17,0	14,5	11,6	↓ -2,9
Priemysel	32,0	38,2	38,4	31,5	32,7	29,3	26,3	23,1	↓ -3,2
Stavebníctvo	27,9	33,2	32,6	28,3	27,3	24,8	23,8	20,5	↓ -3,3
Obchod	28,3	32,4	31,5	24,4	25,6	24,3	24,6	20,6	↓ -4,0
Služby	14,2	16,9	16,9	13,8	14,4	12,3	12,3	9,5	↓ -2,8

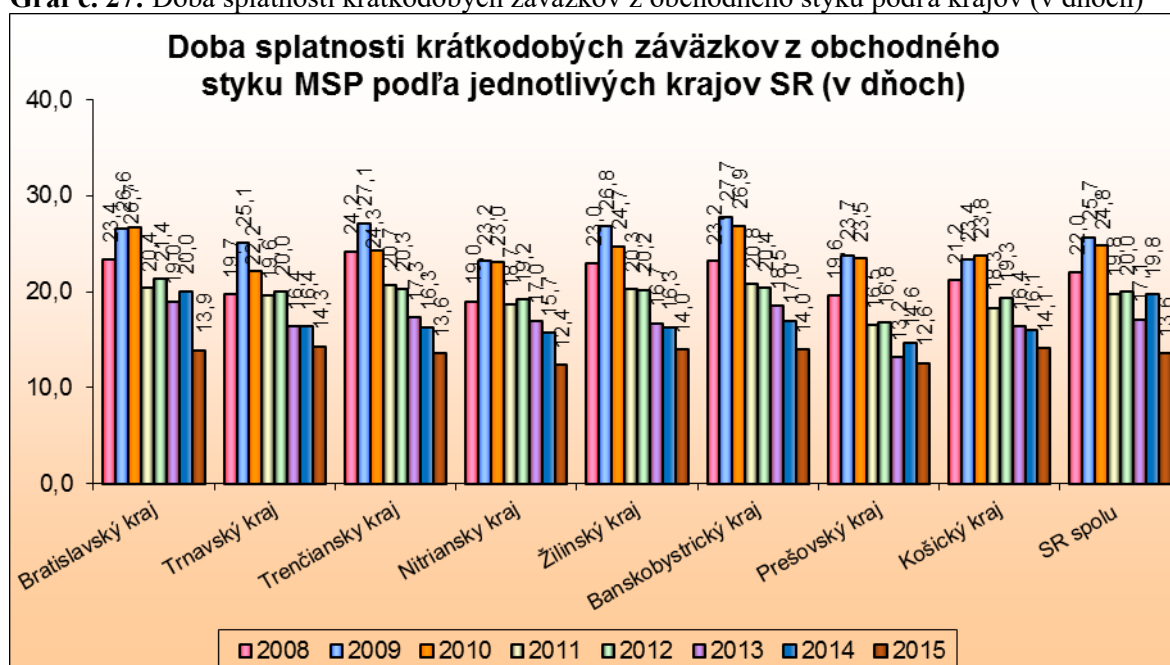
Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA**Graf č. 26:** Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku podľa odvetví (v dňoch)**Zdroj:** Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

9.4 Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku MSP podľa jednotlivých krajov v SR (v dňoch)

Pokles mediánovej hodnoty doby splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku MSP je zreteľný aj v rámci jednotlivých regiónov SR, pričom najvýraznejšie sa znížila v Bratislavskom kraji (o 6,1 dňa). Najnižšia doba splatnosti je dosahovaná v Nitrianskom (12,4 dňa) a v Prešovskom kraji (12,6 dní), najvyššia v Trnavskom kraji (14,3 %).

Tabuľka č. 30: Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku podľa jednotlivých krajov (v dňoch)

Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014
Bratislavský kraj	23,4	26,6	26,7	20,4	21,4	19,0	20,0	13,9	↓ -6,1
Trnavský kraj	19,7	25,1	22,2	19,6	20,0	16,4	16,4	14,3	↓ -2,1
Trenčiansky kraj	24,2	27,1	24,3	20,7	20,3	17,3	16,3	13,6	↓ -2,7
Nitriansky kraj	19,0	23,2	23,0	18,7	19,2	17,0	15,7	12,4	↓ -3,3
Žilinský kraj	23,0	26,8	24,7	20,3	20,2	16,7	16,3	14,0	↓ -2,3
Banskobystrický kraj	23,2	27,7	26,9	20,8	20,4	18,5	17,0	14,0	↓ -3,0
Prešovský kraj	19,6	23,7	23,5	16,5	16,8	13,2	14,6	12,6	↓ -2,0
Košický kraj	21,2	23,4	23,8	18,3	19,3	16,4	16,1	14,1	↓ -2,0

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA**Graf č. 27:** Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku podľa krajov (v dňoch)**Zdroj:** Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

10 Doba splatnosti pohľadávok

Doba splatnosti (inkasa) pohľadávok vyjadruje, koľko trvá, kým od vzniku nároku na platbu dôjde k inkasu.

Po dosadení pohľadávok z obchodného styku, ukazovateľ následne vypovedá o platobnej disciplíne odberateľov, teda koľko času uplynie od dátumu realizácie (fakturácie) po úhradu. V rámci porovnania doby splatnosti krátkodobých pohľadávok a záväzkov z obchodného styku príliš veľký rozdiel medzi oboma splatnosťami vypovedá o nekonsolidovaných

hospodárskych vzťahoch medzi podnikmi. Ak je tento jav priestorový, môže spôsobovať spomalenie peňažných tokov v ekonomike⁶.

10.1 Doba splatnosti celkových pohľadávok

Doba splatnosti pohľadávok MSP sa obdobne ako v prípade záväzkov medziročne znížila. Doba splatnosti celkových pohľadávok MSP sa v roku 2015 znížila o 3,2 dňa na 47,0 dní. Pokles prostrednej hodnoty doby splatnosti celkových pohľadávok zaznamenali všetky veľkostné kategórie podnikov. Najnižšiu dobu splatnosti celkových pohľadávok dosahujú mikropodniky (44,9 dňa), následne malé podniky (58,7 dní) a stredné podniky (61,8 dní).

Tabuľka č. 31: Doba splatnosti celkových pohľadávok podľa veľkostných kategórií podnikov (v dňoch)

Veľkostná kategória podnikov	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014
Mikro	44,8	52,6	52,2	47,2	46,6	43,2	48,1	44,9	↓ -3,2
Malé	53,2	68,7	66,3	64,5	63,8	66,0	63,6	58,7	↓ -4,9
Stredné	57,6	70,3	70,0	64,2	63,8	65,1	63,3	61,8	↓ -1,5
MSP spolu	47,7	55,2	55,1	50,0	49,5	46,6	50,2	47,0	↓ -3,2
Veľké	53,4	46,5	62,0	60,6	59,2	60,8	58,6	58,0	↓ -0,6

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

10.2 Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku podľa veľkostných kategórií podnikov (v dňoch)

Prostredná hodnota doby splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku MSP sa v roku 2015 znížila o 2,5 dňa na 24,8 dní. Pokles doby splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku dosiahli všetky veľkostné kategórie podnikov. Najvýraznejšie sa znížila splatnosť krátkodobých pohľadávok malým podnikom (o 4,0 dňa), následne mikropodnikom (o 2,3 dňa) a stredným podnikom (o 0,9 dňa).

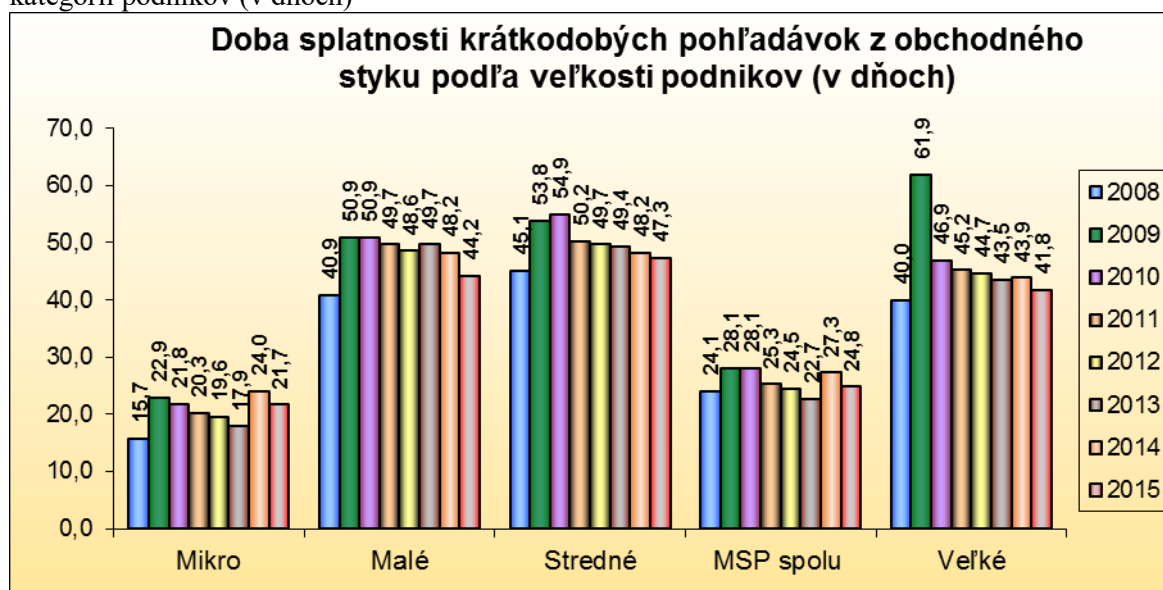
Najlepšia platobná disciplína odberateľov je v rámci mikropodnikov (medián dosiahol 21,7 dňa) a najhoršia v rámci stredných podnikov (medián dosiahol 47,3 dňa).

Tabuľka č. 32: Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku podľa veľkostných kategórií podnikov (v dňoch)

Veľkostná kategória podnikov	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014
Mikro	15,7	22,9	21,8	20,3	19,6	17,9	24,0	21,7	↓ -2,3
Malé	40,9	50,9	50,9	49,7	48,6	49,7	48,2	44,2	↓ -4,0
Stredné	45,1	53,8	54,9	50,2	49,7	49,4	48,2	47,3	↓ -0,9
MSP spolu	24,1	28,1	28,1	25,3	24,5	22,7	27,3	24,8	↓ -2,5
Veľké	40,0	61,9	46,9	45,2	44,7	43,5	43,9	41,8	↓ -2,1

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

⁶ Zdroj: Karol Zalai a kol: Finančno-ekonomická analýza podniku, 2010

Graf č. 28: Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku podľa veľkostných kategórií podnikov (v dňoch)

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

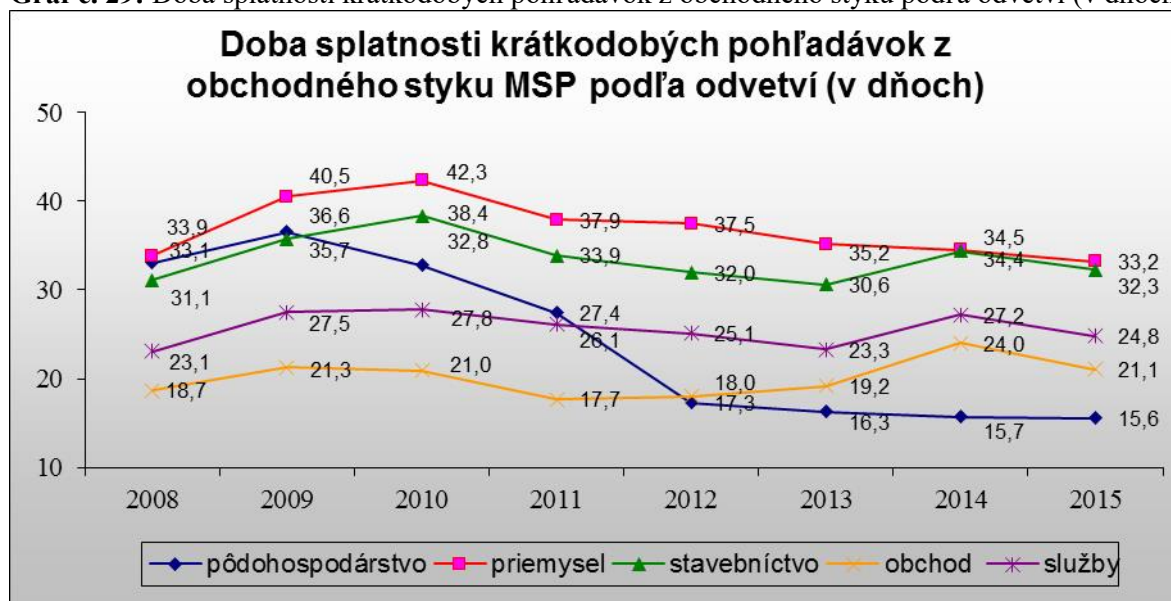
10.3 Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku MSP podľa jednotlivých odvetví (v dňoch)

K zníženiu doby splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku MSP došlo v celom spektre odvetví. Najvýraznejšie sa doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku MSP znížila v obchode (o 2,9 dňa) a v službách (o 2,4 dňa). Najlepšia platobná disciplína odberateľov MSP je v odvetví pôdohospodárstva (15,6 dňa) a v obchode (21,1 dňa).

Tabuľka č. 33: Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku podľa jednotlivých odvetví (v dňoch)

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014
Pôdohospodárstvo	33,1	36,6	32,8	27,4	17,3	16,3	15,7	15,6	↓ -0,1
Priemysel	33,9	40,5	42,3	37,9	37,5	35,2	34,5	33,2	↓ -1,3
Stavebníctvo	31,1	35,7	38,4	33,9	32,0	30,6	34,4	32,3	↓ -2,1
Obchod	18,7	21,3	21,0	17,7	18,0	19,2	24,0	21,1	↓ -2,9
Služby	23,1	27,5	27,8	26,1	25,1	23,3	27,2	24,8	↓ -2,4

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 29: Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku podľa odvetví (v dňoch)

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

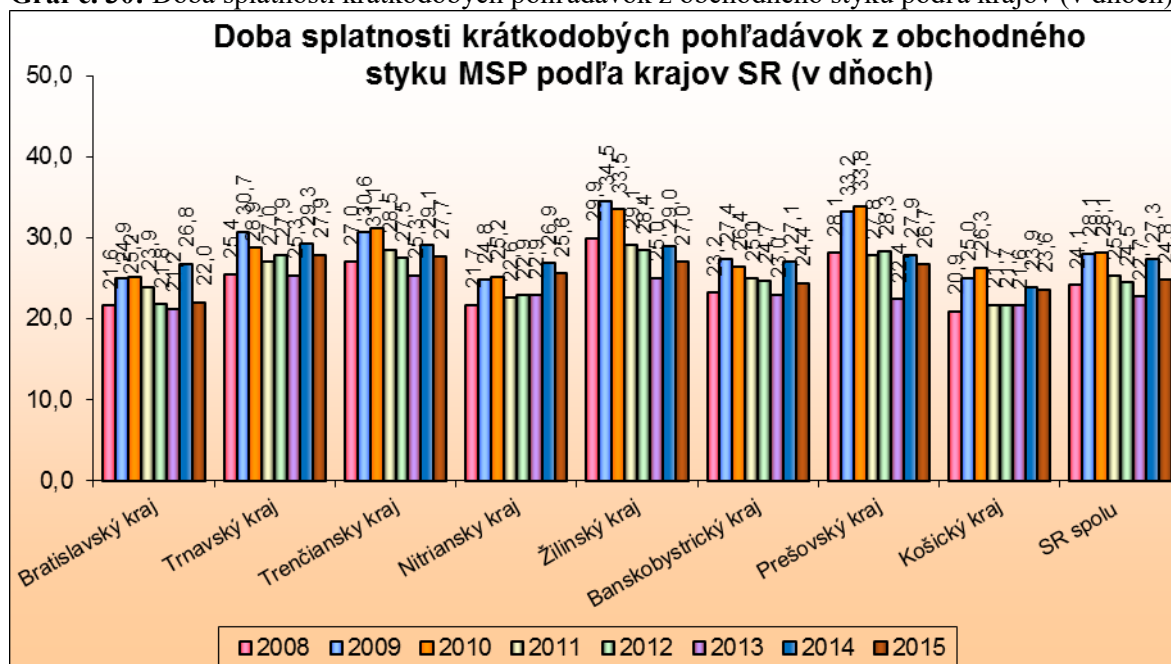
10.4 Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku MSP podľa jednotlivých krajov v SR (v dňoch)

Pokles doby splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku MSP bol zaznamenaný v rámci všetkých krajov SR. Najnižšia prostredná hodnota doby splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku MSP bola v roku 2015 zaznamenaná v rámci Bratislavského kraja (22,0 dňa) a naopak najvyššia v Trnavskom kraji (27,9 dňa) a v Trenčianskom kraji (27,7 dňa).

Tabuľka č. 34: Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku podľa jednotlivých krajov (v dňoch)

Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014
Bratislavský kraj	21,6	24,9	25,2	23,9	21,8	21,2	26,8	22,0	↓ -4,8
Trnavský kraj	25,4	30,7	28,9	27,0	27,9	25,3	29,3	27,9	↓ -1,4
Trenčiansky kraj	27,0	30,6	31,1	28,5	27,5	25,3	29,1	27,7	↓ -1,4
Nitriansky kraj	21,7	24,8	25,2	22,6	22,9	22,9	26,9	25,6	↓ -1,3
Žilinský kraj	29,9	34,5	33,5	29,1	28,4	25,0	29,0	27,0	↓ -2,0
Banskobystrický kraj	23,2	27,4	26,4	25,0	24,7	23,0	27,1	24,4	↓ -2,7
Prešovský kraj	28,1	33,2	33,8	27,8	28,3	22,4	27,9	26,7	↓ -1,2
Košický kraj	20,9	25,0	26,3	21,7	21,7	21,6	23,9	23,6	↓ -0,3

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 30: Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku podľa krajov (v dňoch)

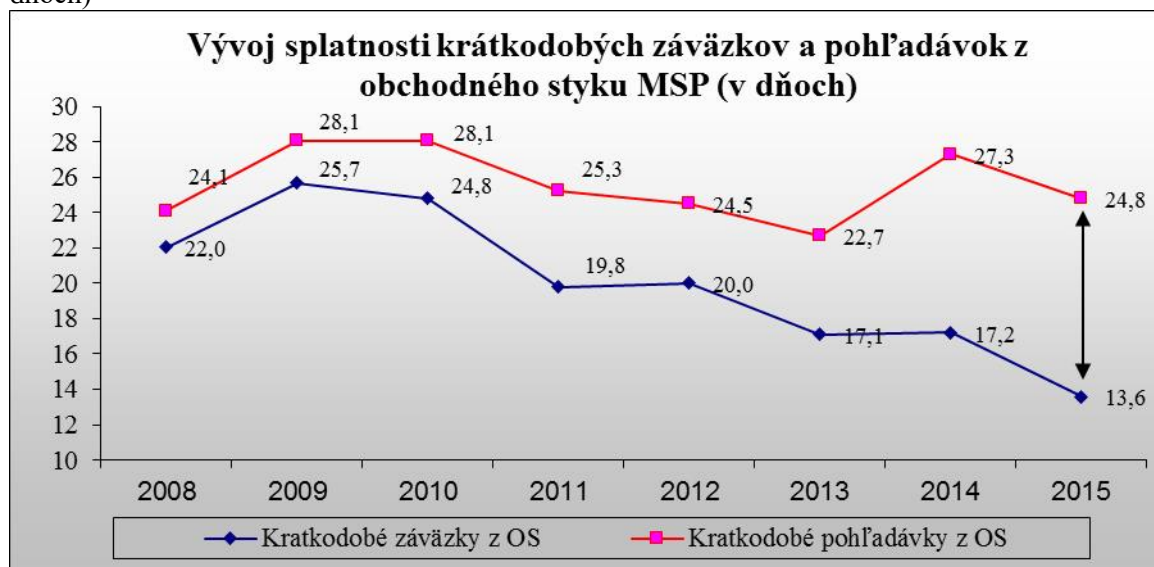
Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

10.5 Vývoj splatnosti krátkodobých záväzkov a pohľadávok z obchodného styku

V grafe č. 31 je znázornený vývoj mediánovej hodnoty doby splatnosti krátkodobých záväzkov a pohľadávok z obchodného styku MSP. Za optimálny vývoj sa považuje stav, keď dĺžka doby úhrady záväzkov sa výrazne neodlišuje od doby inkasa pohľadávok.

Doba inkasa pohľadávok MSP z obchodného styku sa rovnako ako doba splatnosti krátkodobých záväzkov medziročne znížila. Doba inkasa pohľadávok poklesla o 2,5 dňa a doba splatnosti krátkodobých záväzkov MSP o 3,6 dňa. Hoci sa doba splatnosti oboch ukazovateľov znižovala, nárast diferencie medzi oboma ukazovateľmi pokračoval aj v roku 2015 (na 11,2 dny).

Skracovanie uvedeného rozdielu je nevyhnutným predpokladom aby nedochádzalo k narušeniu finančnej rovnováhy v podnikoch a spomaleniu vzájomných peňažných tokov.

Graf č. 31: Vývoj splatnosti krátkodobých záväzkov a pohľadávok z obchodného styku MSP (v dňoch)

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

11 Finančná produktivita práce

Finančná produktivita práce predstavuje vzťah výstupu zodpovedajúci pridanej hodnote k spotrebe viazaných produktívnych zdrojov na vstupe. V podmienkach trhovej ekonomiky spotrebu viazaných produktívnych zdrojov vyjadruje aj objem osobných nákladov, ktorý bol použitý v algoritme výpočtu finančnej produktivity práce. Rozumná hodnota finančnej produktivity práce je viac ako jedna⁷.

11.1 Finančná produktivita práce podľa veľkostných kategórií podnikov

V roku 2015 zaznamenala prostredná hodnota finančnej produktivity práce MSP mierny nárast (o 0,05 Eur) na úroveň 1,56 Eur. Dosiahnutá úroveň finančnej produktivity práce znamená, že z 1 Eur osobných nákladov sa vyprodukovalo 1,56 Eur pridanej hodnoty.

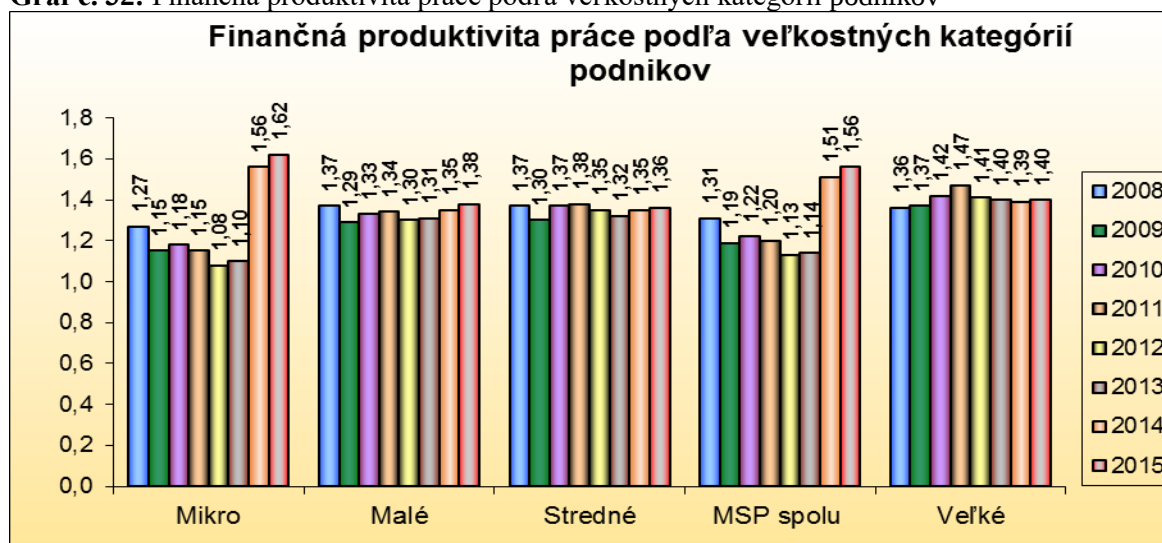
V porovnaní s rokom 2014 je medziročný nárast mediánu finančnej produktivity práce dosiahnutý v rámci všetkých veľkostných kategórií podnikov. Najvýraznejšie sa zvýšila v rámci mikropodnikov (o 0,06 Eur). Mierny rast bol zaznamenaný aj v rámci malých (o 0,03 Eur) a stredných podnikov (o 0,01 Eur).

Tabuľka č. 35: Finančná produktivita práce podľa veľkostných kategórií podnikov

Veľkostná kategória podnikov	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014
Mikro	1,27	1,15	1,18	1,15	1,08	1,10	1,56	1,62	↑ 0,06
Malé	1,37	1,29	1,33	1,34	1,30	1,31	1,35	1,38	↑ 0,03
Stredné	1,37	1,30	1,37	1,38	1,35	1,32	1,35	1,36	↑ 0,01
MSP spolu	1,31	1,19	1,22	1,20	1,13	1,14	1,51	1,56	↑ 0,05
Veľké	1,36	1,37	1,42	1,47	1,41	1,40	1,39	1,40	↑ 0,01

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 32: Finančná produktivita práce podľa veľkostných kategórií podnikov

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

⁷ Zdroj: Jozef Chajdiak: Pomerové ukazovatele ekonomiky firmy, 2010

11.2 Finančná produktivita práce podľa jednotlivých odvetví

V medziročnom porovnaní sa finančná produktivita práce MSP zvýšila vo všetkých odvetviach okrem služieb (pokles o 0,02 Eur). Najvýraznejší nárast prostrednej hodnoty finančnej produktivity práce MSP bol zaznamenaný v odvetví obchodu (o 0,14 Eur) a v stavebníctve (o 0,12 Eur).

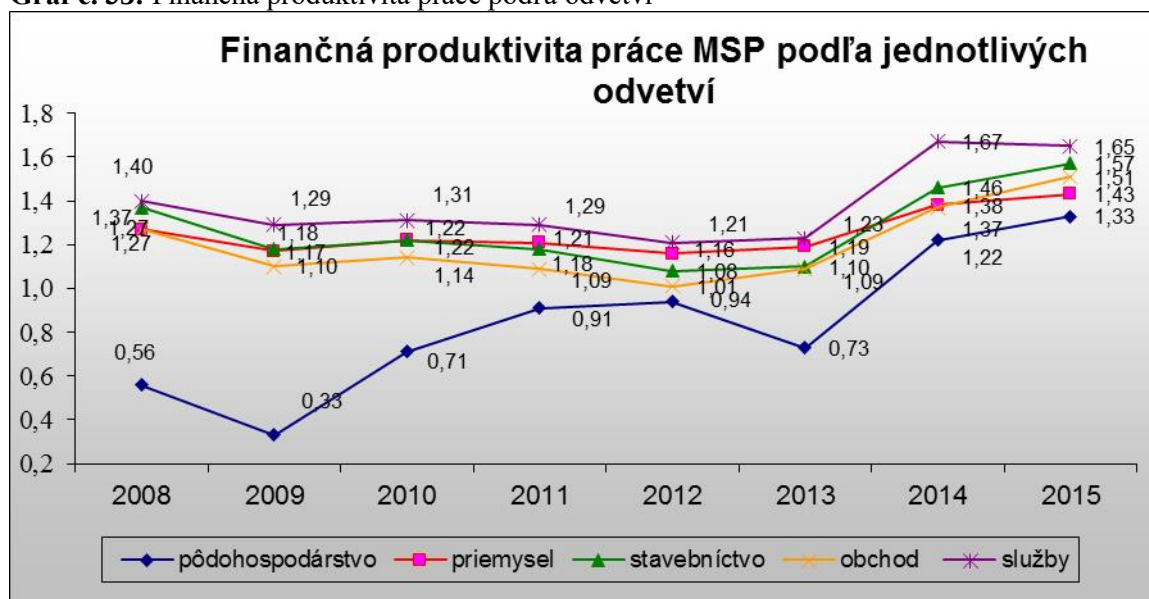
Najvyššie hodnoty dosahuje medián finančnej produktivity práce MSP v odvetví služieb (1,65 Eur) a v stavebníctve (1,57 Eur). Najnižšia úroveň je zaznamenaná v pôdohospodárstve (1,33 Eur).

Tabuľka č. 36: Finančná produktivita práce podľa jednotlivých odvetví

Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014
Pôdohospodárstvo	0,56	0,33	0,71	0,91	0,94	0,73	1,22	1,33	↑ 0,11
Priemysel	1,27	1,17	1,22	1,21	1,16	1,19	1,38	1,43	↑ 0,05
Stavebníctvo	1,37	1,18	1,22	1,18	1,08	1,10	1,46	1,57	↑ 0,12
Obchod	1,27	1,10	1,14	1,09	1,01	1,09	1,37	1,51	↑ 0,14
Služby	1,40	1,29	1,31	1,29	1,21	1,23	1,67	1,65	↓ -0,02

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 33: Finančná produktivita práce podľa odvetví

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

11.3 Finančná produktivita práce podľa jednotlivých krajov SR

V roku 2015 vzrástol medián finančnej produktivity práce MSP vo všetkých krajoch okrem Trenčianskeho kraja, v ktorom bol zaznamenaný mierny pokles o 0,01 Eur. Najvýraznejší rast zaznamenala prostredná hodnota finančnej produktivity práce v Košickom (o 0,13 Eur) a v Prešovskom kraji (o 0,08 Eur).

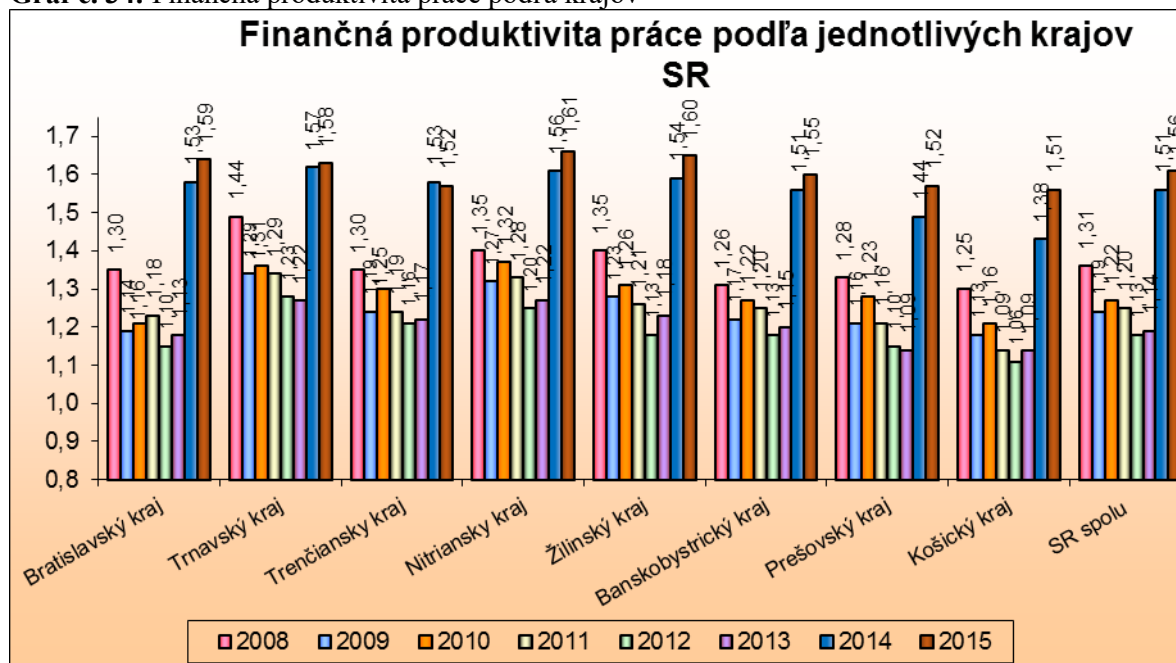
Celkové hodnoty mediánu finančnej produktivity práce MSP sa v roku 2015 pohybovali v intervale od 1,51 Eur (Košický kraj) do 1,61 Eur (Nitriansky kraj).

Tabuľka č. 37: Finančná produktivita práce podľa jednotlivých krajov SR

Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014
Bratislavský kraj	1,30	1,14	1,16	1,18	1,10	1,13	1,53	1,59	↑ 0,06
Trnavský kraj	1,44	1,29	1,31	1,29	1,23	1,22	1,57	1,58	↑ 0,01
Trenčiansky kraj	1,30	1,19	1,25	1,19	1,16	1,17	1,53	1,52	↓ -0,01
Nitriansky kraj	1,35	1,27	1,32	1,28	1,20	1,22	1,56	1,61	↑ 0,05
Žilinský kraj	1,35	1,23	1,26	1,21	1,13	1,18	1,54	1,60	↑ 0,06
Banskobystrický kraj	1,26	1,17	1,22	1,20	1,13	1,15	1,51	1,55	↑ 0,04
Prešovský kraj	1,28	1,16	1,23	1,16	1,10	1,09	1,44	1,52	↑ 0,08
Košický kraj	1,25	1,13	1,16	1,09	1,06	1,09	1,38	1,51	↑ 0,13

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 34: Finančná produktivita práce podľa krajov

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

12 Altmanov index finančného zdravia

Typickým príkladom súhrnného indexu hodnotenia je Altmanov index finančného zdravia podniku. Zámerom pôvodného Altmanovho modelu bolo zistiť, ako by bolo možné odlíšiť bankrotujúce firmy od tých, u ktorých je pravdepodobnosť bankrotu minimálna. Altman použil k prognózovaniu podnikateľského rizika diskriminačnú metódu, čo je priama štatistická metóda spočívajúca v triedení pozorovaných objektov do dvoch alebo viacerých definovaných skupín podľa určitých charakteristík. Na základe tejto metódy určil váhu jednotlivých pomerových ukazovateľov, ktoré sú zahrnuté ako premenné daného modelu. Je možné povedať, že rovnako ako sa mení ekonomická situácia v jednotlivých firmách a krajinách, musel sa i tento model v priebehu svojej existencie prispôbovať⁸.

Pôvodný Altmanov model bol určený pre zaradenie podnikov, ktoré patria do skupiny podnikov verejne obchodovateľných na burze. Vychádza z prepočtu globálnych indexov, respektíve indexov celkového hodnotenia. Je stanovený ako súčet hodnôt piatich bežných pomerových ukazovateľov, ktorým je priradená rôzna váha, pričom najväčšiu váhu má rentabilita celkového kapitálu. V našom prípade bol použitý revidovaný model (Z-skóre predstavuje Altmanov index finančného zdravia), pretože nepredpokladá znalosť trhovej hodnoty a považuje hodnoty z účtovných výkazov za dostatočné:

$$Z \text{ (Z-skóre)}^9 = 0,717 \cdot X_1 + 0,847 \cdot X_2 + 3,107 \cdot X_3 + 0,420 \cdot X_4 + 0,998 \cdot X_5$$

kde	X_1	čistý pracovný kapitál / celkový kapitál (celkový majetok)
	X_2	nerozdelený zisk / celkový kapitál (celkový majetok)
	X_3	EBIT / celkový kapitál (celkový majetok)
	X_4	základné imanie / celkové záväzky
	X_5	tržby / celkový kapitál (celkový majetok)

Tabuľka č. 38: Pásma Altmanovho indexu finančného zdravia

Intervaly pásiem	Pásmo finančnej situácie
$Z\text{-skóre} < 1,2$	pásmo zlej finančnej situácie
$1,2 \leq Z\text{-skóre} \leq 2,9$	pásmo sivej zóny
$Z\text{-skóre} > 2,9$	pásmo dobrej finančnej situácie

12.1 Štruktúra zaradenia podnikov podľa veľkostných kategórií v pásmach Altmanovho modelu

V roku 2015 pokračoval trend nárastu zastúpenia MSP v pásme dobrej finančnej situácie (o 1,2 p. b. na 41,2 %) a v pásme sivej zóny (o 0,8 p. b. na 25,3 %). V pásme zlej finančnej situácie došlo k poklesu zastúpenia MSP (o 2,0 p. b. 33,5 %).

Nárast subjektov v pásme dobrej finančnej situácie je zreteľný vo všetkých veľkostných kategóriách MSP. Najvýraznejšie zvýšenie zastúpenia nastalo v prípade malých podnikov

⁸ Ing. Petra Růčková PhD. , Finanční analýzy – metody, ukazovatele, využití v praxi, 2011

⁹ Edward I. Altman, Max L. Heine, Predicting Financial Distress of Companies: Revisiting the Z-Score and ZETA ® Models, 2010

(o 4,3 p. b.), následne stredných podnikov (o 2,1 p. b.) a mikropodnikov (o 0,9 p. b.). Najvyšší podiel subjektov s dobrou finančnou situáciou je dosahovaný v rámci mikropodnikov (41,4 %), následne stredných (39,1 %) a malých podnikov (39,0 %).

V pásme sivej zóny došlo k nárastu podielu mikropodnikov o 1 p. b. Podiel malých a stredných podnikov v pásme sivej zóny medziročne poklesol (o 0,2 p. b., resp. o 2,0 p. b.).

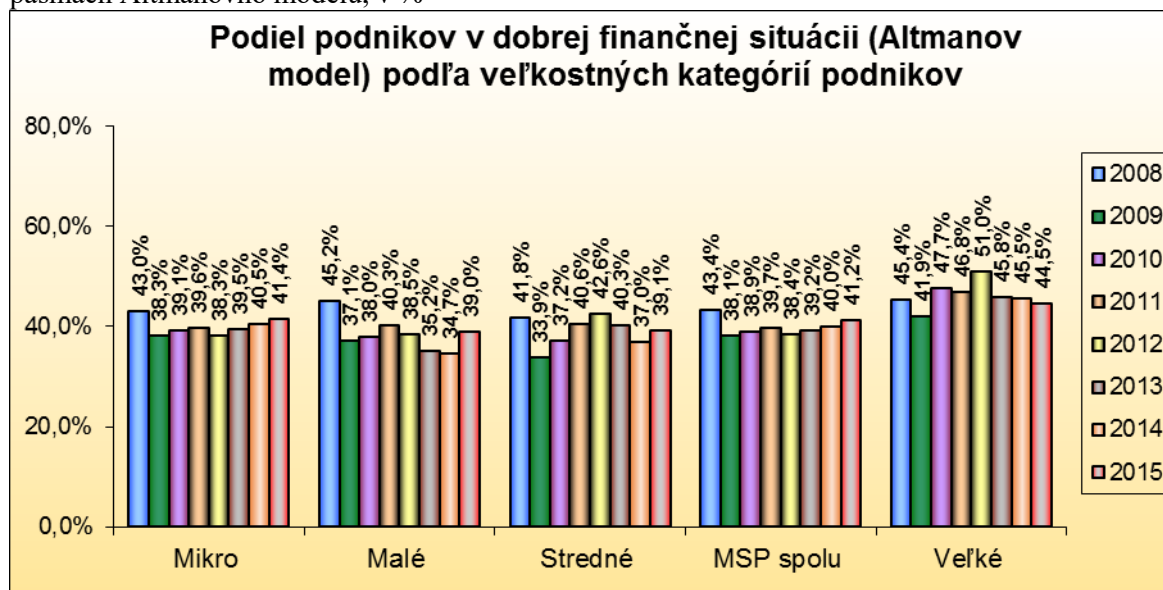
Pásmo zlej finančnej situácie sa vyznačuje klesajúcim zastúpením subjektov vo všetkých veľkostných kategóriách podnikov. V medziročnom porovnaní dochádza k presunu subjektov z pásma zlej finančnej situácie, do sivej zóny a do zóny dobrej finančnej situácie.

Tabuľka č. 39: Štruktúra zaradenia podnikov podľa veľkostných kategórií v pásmach Altmanovho modelu

Charakter finančnej situácie	Dobrá finančná situácia								
Veľkostná kategória podnikov	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Mikro	43,0%	38,3%	39,1%	39,6%	38,3%	39,5%	40,5%	41,4%	↑ 0,9
Malé	45,2%	37,1%	38,0%	40,3%	38,5%	35,2%	34,7%	39,0%	↑ 4,3
Stredné	41,8%	33,9%	37,2%	40,6%	42,6%	40,3%	37,0%	39,1%	↑ 2,1
MSP spolu	43,4%	38,1%	38,9%	39,7%	38,4%	39,2%	40,0%	41,2%	↑ 1,2
Veľké	45,4%	41,9%	47,7%	46,8%	51,0%	45,8%	45,5%	44,5%	↓ -1,0
Charakter finančnej situácie	Sivá zóna								
Veľkostná kategória podnikov	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Mikro	19,3%	20,8%	19,8%	19,7%	20,3%	22,3%	23,0%	24,0%	↑ 1,0
Malé	29,7%	31,0%	32,5%	32,1%	33,3%	37,3%	37,2%	37,0%	↓ -0,2
Stredné	40,8%	42,0%	41,6%	41,4%	38,6%	43,5%	44,5%	42,5%	↓ -2,0
MSP spolu	21,9%	22,2%	21,8%	21,3%	21,8%	23,9%	24,5%	25,3%	↑ 0,8
Veľké	42,0%	39,6%	38,9%	40,7%	36,0%	43,2%	41,7%	43,6%	↑ 1,9
Charakter finančnej situácie	Zlá finančná situácia								
Veľkostná kategória podnikov	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Mikro	37,7%	40,9%	41,1%	40,6%	41,4%	38,3%	36,4%	34,5%	↓ -1,9
Malé	25,0%	32,0%	29,5%	27,5%	28,2%	27,4%	28,1%	23,9%	↓ -4,2
Stredné	17,4%	24,1%	21,2%	18,0%	18,8%	16,2%	18,5%	18,4%	↓ -0,1
MSP spolu	34,7%	39,7%	39,3%	39,0%	39,7%	36,9%	35,5%	33,5%	↓ -2,0
Veľké	12,6%	18,6%	13,4%	12,5%	12,9%	11,0%	12,8%	11,9%	↓ -0,9

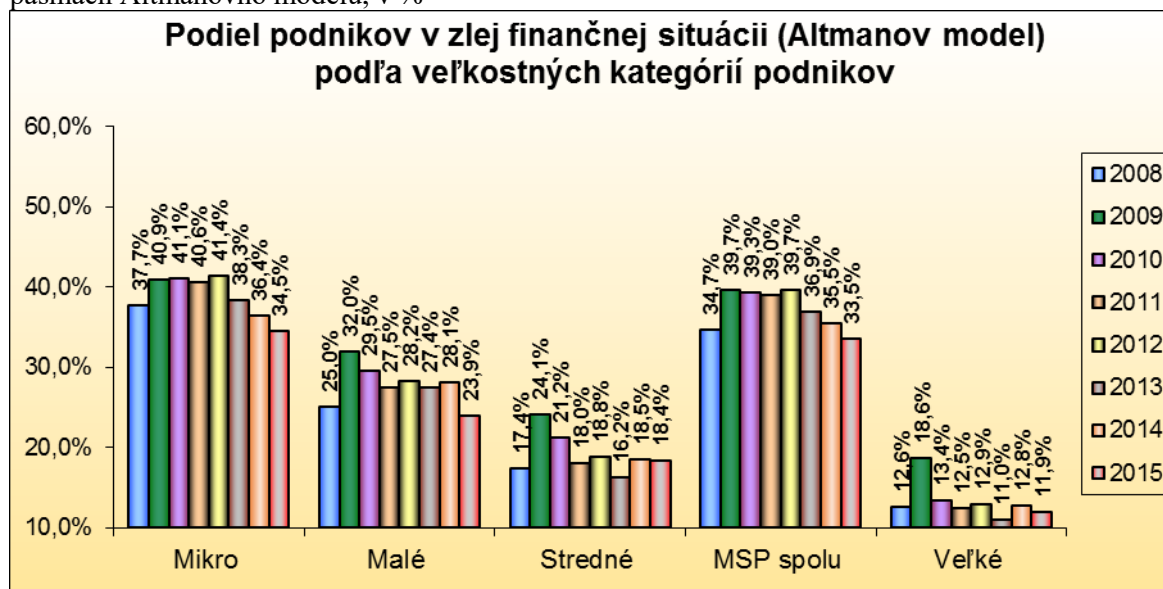
Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 35: Štruktúra zaradenia podnikov v dobrej finančnej situácii podľa veľkostných kategórií v pásmach Altmanovho modelu, v %

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 36: Štruktúra zaradenia podnikov v zlej finančnej situácii podľa veľkostných kategórií v pásmach Altmanovho modelu, v %

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

12.2 Štruktúra zaradenia podnikov podľa jednotlivých odvetví v pásmach

Altmanovho modelu

Pre vývoj MSP v jednotlivých odvetviach je taktiež charakteristický nárast subjektov v pásme dobrej finančnej situácie a v sivej zóne. Pokles je naopak zreteľný v pásme zlej finančnej situácie.

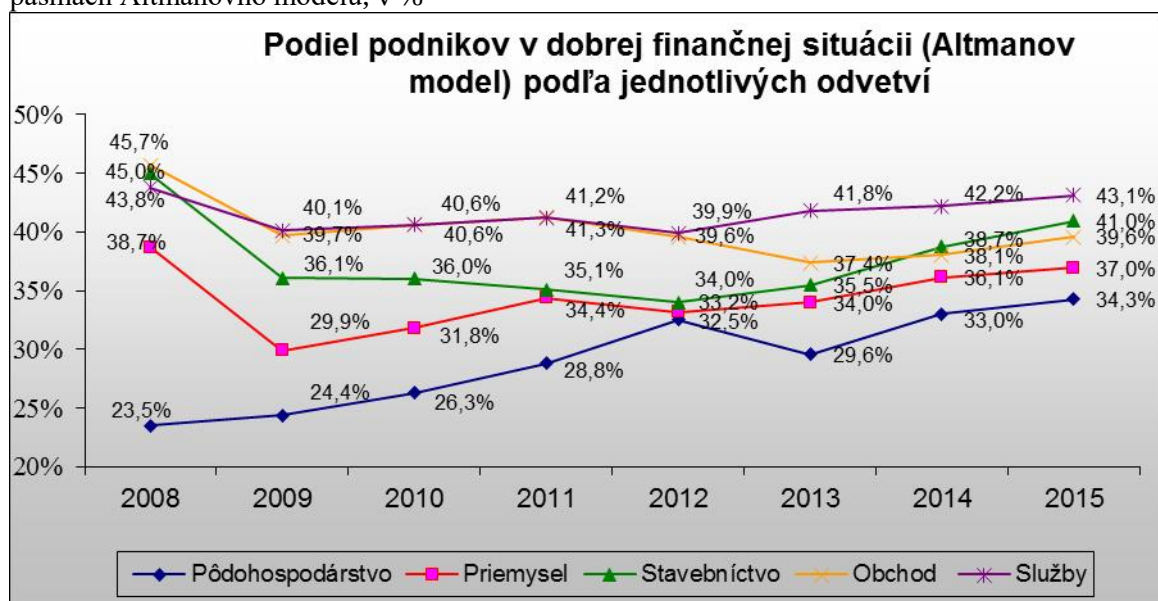
Najvyšší podiel subjektov v dobrej finančnej situácii je naďalej dosahovaný v odvetví služieb (43,1 %). Najnižšie zastúpenie subjektov v dobrej finančnej situácii je naopak v pôdohospodárstve (34,3 %). Horšie výsledky pôdohospodárstva v rámci Altmanovho modelu v porovnaní s ostatnými finančnými ukazovateľmi je zapríčinené hlavne dosahovaním horších výsledkov v rámci komponentov X₄ (základné imanie / celkové záväzky) a X₅ (tržby / celkový kapitál).

Tabuľka č. 40: Štruktúra zaradenia podnikov podľa jednotlivých odvetví v pásmach Altmanovho modelu

Charakter finančnej situácie	Dobrá finančná situácia								
Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Pôdohospodárstvo	23,5%	24,4%	26,3%	28,8%	32,5%	29,6%	33,0%	34,3%	↑ 1,3
Priemysel	38,7%	29,9%	31,8%	34,4%	33,2%	34,0%	36,1%	37,0%	↑ 0,9
Stavebníctvo	45,0%	36,1%	36,0%	35,1%	34,0%	35,5%	38,7%	41,0%	↑ 2,3
Obchod	45,7%	39,7%	40,6%	41,3%	39,6%	37,4%	38,1%	39,6%	↑ 1,5
Služby	43,8%	40,1%	40,6%	41,2%	39,9%	41,8%	42,2%	43,1%	↑ 0,9
Charakter finančnej situácie	Sivá zóna								
Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Pôdohospodárstvo	33,4%	26,0%	28,2%	28,9%	28,2%	26,6%	23,0%	24,6%	↑ 1,6
Priemysel	30,1%	30,0%	30,0%	28,3%	28,9%	31,3%	30,3%	31,0%	↑ 0,7
Stavebníctvo	25,4%	27,4%	26,1%	26,2%	25,1%	25,8%	25,7%	26,9%	↑ 1,2
Obchod	20,3%	21,3%	20,7%	20,1%	20,7%	24,3%	24,7%	25,4%	↑ 0,7
Služby	20,3%	20,3%	19,9%	19,6%	20,4%	22,1%	23,3%	24,1%	↑ 0,8
Charakter finančnej situácie	Zlá finančná situácia								
Odvetvie (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Pôdohospodárstvo	43,1%	49,6%	45,5%	42,3%	39,3%	43,8%	44,0%	41,2%	↓ -2,8
Priemysel	31,2%	40,1%	38,1%	37,3%	37,9%	34,7%	33,6%	32,1%	↓ -1,5
Stavebníctvo	29,6%	36,5%	37,9%	38,7%	41,0%	38,7%	35,5%	32,1%	↓ -3,4
Obchod	34,0%	39,0%	38,7%	38,6%	39,6%	38,3%	37,3%	35,0%	↓ -2,3
Služby	36,0%	39,7%	39,5%	39,1%	39,7%	36,1%	34,5%	32,7%	↓ -1,8

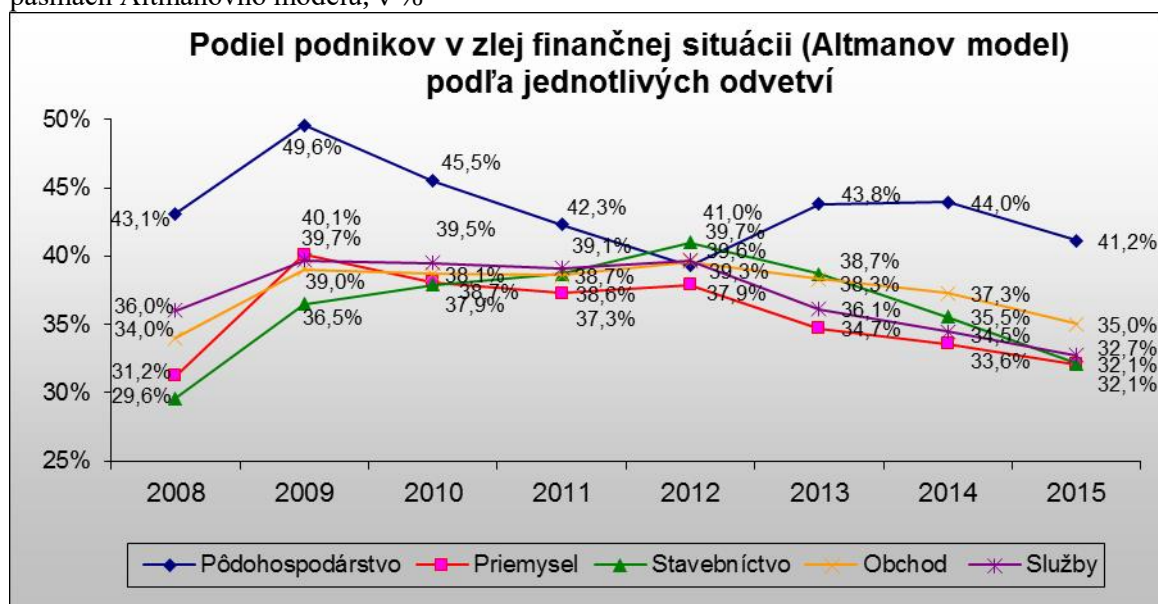
Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 37: Štruktúra zaradenia podnikov v dobrej finančnej situácii podľa jednotlivých odvetví v pásmach Altmanovho modelu, v %

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 38: Štruktúra zaradenia podnikov v zlej finančnej situácii podľa jednotlivých odvetví v pásmach Altmanovho modelu, v %

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

12.3 Štruktúra zaradenia podnikov podľa jednotlivých krajov SR v pásmach

Altmanovho modelu

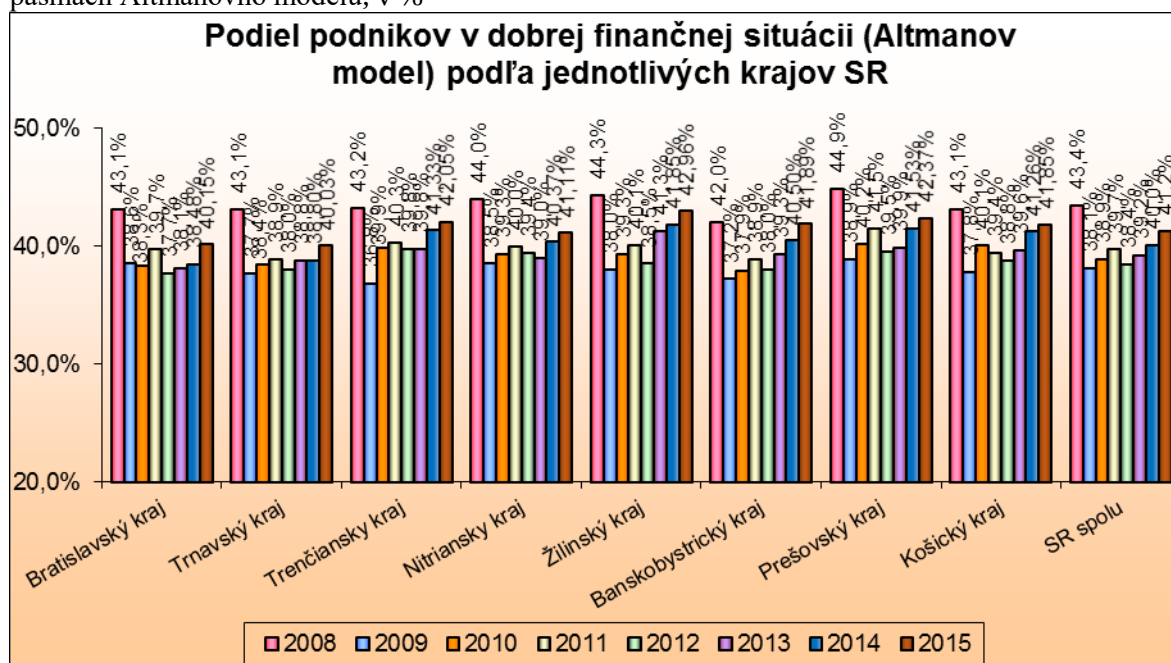
Z pohľadu jednotlivých regiónov je situácia zaradenia podnikov do jednotlivých pásiem obdobná ako v prípade odvetví. K nárastu zastúpenia MSP dochádza v pásme dobrej finančnej situácie a v sivej zóne, a naopak k poklesu zastúpenia v pásme zlej finančnej situácie. Najvyšší podiel MSP v pásme dobrej finančnej situácie je dosahovaný v Žilinskom (43,0 %) a v Prešovskom kraji (42,4 %). Najnižšie zastúpenie je zreteľné v Trnavskom (40,0 %) a v Bratislavskom kraji (40,1 %).

Tabuľka č. 41 Štruktúra zaradenia podnikov podľa jednotlivých krajov v pásmach Altmanovho modelu

Charakter finančnej situácie	Dobrá finančná situácia								
Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Bratislavský kraj	43,1%	38,6%	38,3%	39,7%	37,7%	38,1%	38,5%	40,1%	↑ 1,6
Trnavský kraj	43,1%	37,7%	38,4%	38,9%	38,0%	38,8%	38,8%	40,0%	↑ 1,2
Trenčiansky kraj	43,2%	36,8%	39,9%	40,3%	39,8%	39,8%	41,3%	42,1%	↑ 0,8
Nitriansky kraj	44,0%	38,5%	39,3%	40,0%	39,4%	39,0%	40,4%	41,1%	↑ 0,7
Žilinský kraj	44,3%	38,0%	39,3%	40,1%	38,5%	41,3%	41,8%	43,0%	↑ 1,2
Banskobystrický kraj	42,0%	37,2%	37,9%	38,9%	38,0%	39,3%	40,5%	41,9%	↑ 1,4
Prešovský kraj	44,9%	38,9%	40,2%	41,5%	39,5%	39,9%	41,5%	42,4%	↑ 0,9
Košický kraj	43,1%	37,8%	40,1%	39,4%	38,8%	39,6%	41,3%	41,8%	↑ 0,5
Charakter finančnej situácie	Sivá zóna								
Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Bratislavský kraj	19,8%	19,9%	19,7%	19,3%	19,9%	21,8%	22,8%	23,5%	↑ 0,7
Trnavský kraj	24,1%	24,2%	23,2%	22,7%	23,5%	24,8%	25,9%	26,2%	↑ 0,3
Trenčiansky kraj	24,4%	24,9%	23,4%	23,1%	23,2%	25,9%	26,8%	27,5%	↑ 0,7
Nitriansky kraj	22,6%	23,2%	23,1%	22,7%	22,7%	26,0%	25,3%	26,3%	↑ 1,0
Žilinský kraj	22,9%	23,9%	23,1%	22,2%	22,8%	24,2%	25,7%	26,6%	↑ 0,9
Banskobystrický kraj	23,5%	23,2%	23,6%	22,3%	22,9%	24,7%	25,2%	26,0%	↑ 0,8
Prešovský kraj	23,4%	23,8%	23,4%	21,8%	23,3%	25,2%	24,9%	26,1%	↑ 1,2
Košický kraj	21,9%	21,6%	21,1%	21,5%	22,2%	24,1%	23,5%	24,9%	↑ 1,4
Charakter finančnej situácie	Zlá finančná situácia								
Kraj SR (MSP spolu)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	rozdiel rokov 2015 a 2014 v p. b.
Bratislavský kraj	37,1%	41,5%	42,0%	41,0%	42,4%	40,1%	38,7%	36,3%	↓ -2,4
Trnavský kraj	32,9%	38,2%	38,4%	38,4%	38,5%	36,4%	35,3%	33,7%	↓ -1,6
Trenčiansky kraj	32,4%	38,3%	36,7%	36,6%	36,9%	34,4%	31,9%	30,4%	↓ -1,5
Nitriansky kraj	33,3%	38,3%	37,7%	37,4%	37,9%	34,9%	34,4%	32,5%	↓ -1,9
Žilinský kraj	32,7%	38,1%	37,6%	37,7%	38,8%	34,5%	32,5%	30,5%	↓ -2,0
Banskobystrický kraj	34,5%	39,6%	38,5%	38,8%	39,1%	35,9%	34,3%	32,1%	↓ -2,2
Prešovský kraj	31,7%	37,2%	36,5%	36,7%	37,1%	34,9%	33,5%	31,5%	↓ -2,0
Košický kraj	35,0%	40,7%	38,9%	39,1%	39,0%	36,3%	35,2%	33,3%	↓ -1,9

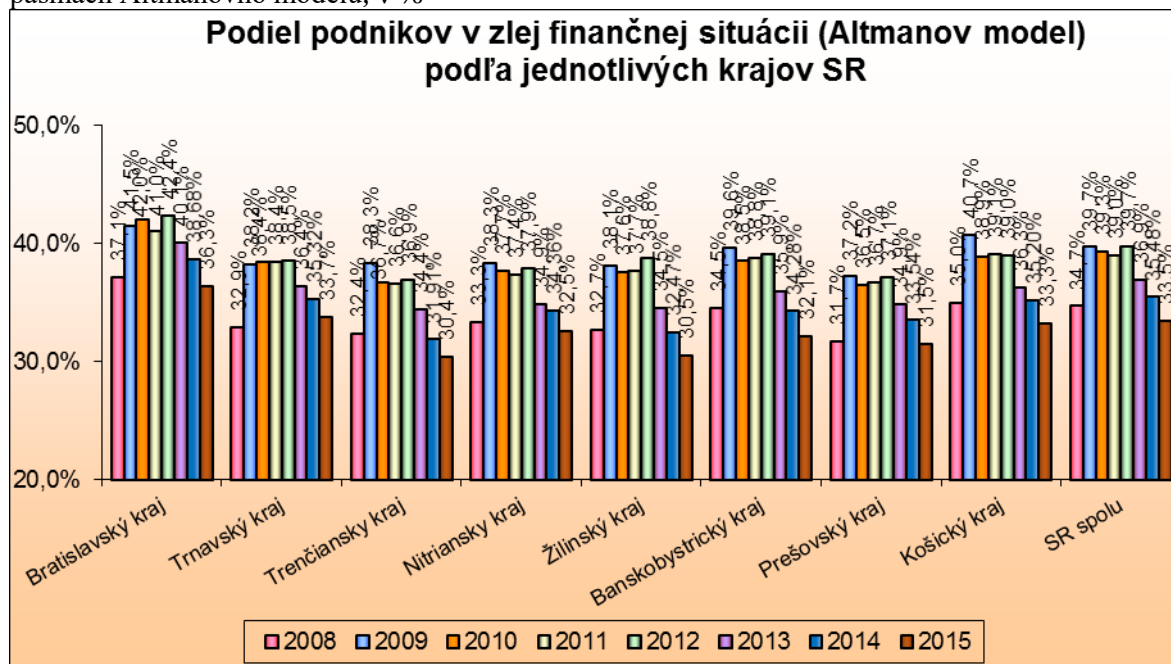
Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 39: Štruktúra zaradenia podnikov v dobrej finančnej situácii podľa jednotlivých krajov SR v pásmach Altmanovho modelu, v %

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

Graf č. 40: Štruktúra zaradenia podnikov v zlej finančnej situácii podľa jednotlivých krajov SR v pásmach Altmanovho modelu, v %

Zdroj: Finančné výkazy podnikateľských subjektov, spracované SBA

13 Záver

V roku 2015 pretrvával pozitívny vývoj výsledkov finančných ukazovateľov malých a stredných podnikov. Zlepšenie nastalo v oblasti ekonomickej efektívnosti, či úrovni zhodnocovania majetku. Pokles zaznamenala celková zadlženosť aktív, ako aj splatnosť celkových a krátkodobých pohľadávok a záväzkov.

Pozitívne hodnotenie finančných výsledkov malých a stredných podnikov potvrdzujú aj výsledky súhrnného indexu finančného zdravia podniku spracované prostredníctvom Altmanovho modelu. Tretí rok po sebe pokračoval trend nárastu zastúpenia MSP v pásme dobrej finančnej situácie (o 1,2 p. b. na 41,2 %), pričom nárast subjektov je zreteľný vo všetkých veľkostných kategóriách MSP, odvetviach a regiónoch. Zastúpenie MSP sa zvýšilo aj v pásme sivej zóny (o 0,8 p. b. na 25,3 %). Pásmo zlej finančnej situácie sa vyznačuje klesajúcim zastúpením subjektov vo všetkých veľkostných kategóriách podnikov. V medziročnom porovnaní dochádza k presunu subjektov z pásma zlej finančnej situácie, do sivej zóny a do zóny dobrej finančnej situácie.

Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom v roku 2015 medziročne vzrástol na 67,8 %. V medziročnom porovnaní sa zvýšil podiel subjektov s kladným hospodárskym výsledkom vo všetkých kategóriách MSP okrem stredných podnikov. V rámci jednotlivých veľkostných kategórií MSP dosiahli kladný hospodársky výsledok viac ako dve tretiny mikropodnikov (66,8 %), viac ako tri štvrtiny malých podnikov (77,4 %) a viac ako štyri pätiny stredných podnikov (80,3 %).

V roku 2015 vzrástla malým a stredným podnikom rentabilita tržieb (na 6,49 %), ako aj rentabilita aktív (na 3,47 %). Rentabilita tržieb sa najvýraznejšia zvýšila v rámci mikropodnikov (o 1,45 p. b. na 6,64 %.), následne v rámci malých podnikov (o 0,58 p. b. na 5,69 %) a stredných podnikov (o 0,02 p. b. na 6,01 %).

Medián celkovej zadlženosti aktív MSP po predchádzajúcom náraste medziročne poklesol na hodnotu 59,7 % (pokles o 2,8 p. b.) a dosiahol najnižšiu hodnotu počas sledovaného obdobia. Uvedený pokles miery zadlženosti aktív MSP súvisel hlavne s poklesom v kategórii mikropodnikov (o 2,8 p. b.) a malých podnikov (o 2,0 p. b.).

Miera využívania bankových úverov MSP pokračovala v náraste aj v roku 2015 (o 0,5 p. b. na 18,2 %). Dlhodobu najvyšší podiel podnikateľských subjektov s bankovými úvermi je v kategórii stredných podnikov (52,0 %). Z kategórie malých podnikov vykazuje využívanie bankových úverov 42,8 % subjektov a v kategórii mikropodnikov 15,7 % subjektov.

Podiel nákladových úrokov na bankových úveroch MSP pokračoval v poklese štvrtý rok po sebe (na 5,4 %). Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch sa v jednotlivých veľkostných kategóriách MSP pohyboval v intervale od 3,3 % (stredné podniky) po 5,8 % (mikropodniky). Najvyššie hodnoty podielu nákladových úrokov na platených bankových úveroch v kategórii mikropodnikov sú spôsobené vyššou mierou zaťaženia nákladovými úrokmi, čo do veľkej miery súvisí s vyššou rizikovosťou ich podnikania.

Schopnosť MSP uhrádzať krátkodobé záväzky pohotovostnými prostriedkami sa v roku 2015 medziročne zlepšila. Medián likvidity II. stupňa MSP sa zvýšil na úroveň 1,23 (o 0,08

bodú) a dosiahol najvyššiu hodnotu počas sledovaného obdobia. K nárastu likvidity II. stupňa došlo v rámci všetkých veľkostných kategórií podnikov. Z celkového rozdelenia MSP podľa hraničnej hodnoty likvidity II. stupňa vyplýva, že 43,1 % MSP dosahuje likviditu II. stupňa pod odporúčanú hodnotu 1 svedčiacu o problémoch v oblasti uhrádzania krátkodobých záväzkov.

Účinnosť využívania majetku MSP hodnotená prostredníctvom obratu aktív medziročne vzrástla (o 0,03 bodu) na úroveň 0,97 bodu. Najvyššia miera využívania majetku je dosahovaná v malých (1,79 bodu) a v stredných podnikoch (1,77 bodu). Najnižšia miera pretrváva u mikropodnikov (0,89 bodu).

V roku 2015 došlo k poklesu doby splatnosti tak celkových záväzkov (na 141,1 dní), ako aj krátkodobých záväzkov z obchodného styku MSP (na 13,6 dní). Mediánová hodnota doby splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku poklesla v rámci všetkých veľkostných kategórií MSP. Najnižšiu prostrednú hodnotu doby úhrady krátkodobých záväzkov dosahujú stále mikropodniky (10,9 dňa), následne malé podniky (35,1 %) a najvyššiu stredné podniky (37,8 dňa).

Doba splatnosti pohľadávok MSP sa obdobne ako v prípade záväzkov medziročne znížila. Prostredná hodnota doby splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku MSP sa v roku 2015 znížila o 2,5 dňa na 24,8 dní. Pokles doby splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku dosiahli všetky veľkostné kategórie podnikov. Najlepšia platobná disciplína odberateľov je v rámci mikropodnikov (medián dosiahol 21,7 dňa) a najhoršia v rámci stredných podnikov (medián dosiahol 47,3 dňa).

Prostredná hodnota finančnej produktivity práce MSP mierne vzrástla (o 0,05 Eur) na úroveň 1,56 Eur. Dosiahnutá úroveň finančnej produktivity práce znamená, že z 1 Eur osobných nákladov sa vyprodukovalo 1,56 Eur pridanej hodnoty. V porovnaní s rokom 2014 je medziročný nárast mediánu finančnej produktivity práce dosiahnutý v rámci všetkých veľkostných kategórií podnikov.

Z pohľadu jednotlivých odvetví je zrejmé, že vývoj hlavných finančných ukazovateľov MSP je najhorší v obchode. MSP podnikajúce v obchode dosahujú najnižší podiel subjektov s kladným hospodárskym výsledkom, najnižšiu rentabilitu tržieb a aktív. Zadlženosť obchodu vykazuje najvyššie hodnoty spomedzi posudzovaných odvetví. Ako jediné odvetvie dosahuje obchod mediánovú hodnotu likvidity II. stupňa pod odporúčanú hodnotu 1.

Pôdohospodárstvo sa naopak vyznačuje ako odvetvia s najvyšším počtom ziskových subjektov, zároveň dosahuje najvyššiu rentabilitu tržieb. Zadlženosť v pôdohospodárstve vykazuje najnižšie hodnoty. Schopnosť uhrádzať krátkodobé záväzky a pohľadávky z obchodného styku je v pôdohospodárstve takmer najlepšia.

Zoznam tabuliek

Číslo tabuľky	Názov tabuľky
Tabuľka č. 1	Prehľad počtu účtovných jednotiek, za ktoré sa uskutočnilo spracovanie finančných ukazovateľov
Tabuľka č. 2	Prehľad jednotlivých pomerových ukazovateľov a spôsobu ich výpočtu
Tabuľka č. 3	Podiel podnikateľských subjektov s kladným hospodárskym výsledkom (HV) podľa veľkostných kategórií
Tabuľka č. 4	Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom (HV) podľa jednotlivých odvetví
Tabuľka č. 5	Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom (HV) podľa jednotlivých krajov SR
Tabuľka č. 6	Rentabilita tržieb (za základe EBITDA) podľa veľkostných kategórií podnikov
Tabuľka č. 7	Rentabilita tržieb spracovaná na základe EBITDA podľa jednotlivých odvetví
Tabuľka č. 8	Rentabilita tržieb na základe EBITDA MSP podľa jednotlivých krajov SR
Tabuľka č. 9	Rentabilita aktív podľa veľkostných kategórií podnikov
Tabuľka č. 10	Rentabilita aktív MSP podľa jednotlivých odvetví
Tabuľka č. 11	Rentabilita aktív MSP podľa jednotlivých krajov SR
Tabuľka č. 12	Celková zadlženosť aktív podľa veľkostných kategórií
Tabuľka č. 13	Celková zadlženosť aktív podľa odvetví
Tabuľka č. 14	Celková zadlženosť aktív podľa krajov SR
Tabuľka č. 15	Podiel podnikateľských subjektov s bankovými úvermi na celkovom počte podnikov podľa veľkostných kategórií
Tabuľka č. 16	Podiel podnikateľských subjektov s bankovými úvermi na celkovom počte podnikov podľa jednotlivých odvetví
Tabuľka č. 17	Podiel podnikateľských subjektov s bankovými úvermi na celkovom počte podnikov podľa jednotlivých krajov SR
Tabuľka č. 18	Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch podľa veľkostných kategórií
Tabuľka č. 19	Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch podľa jednotlivých odvetví
Tabuľka č. 20	Podiel nákladových úrokov na platených bankových úveroch podľa jednotlivých krajov
Tabuľka č. 21	Likvidita II. stupňa podľa veľkostných kategórií podnikov
Tabuľka č. 22	Likvidita II. stupňa podľa jednotlivých odvetví
Tabuľka č. 23	Likvidita II. stupňa podľa jednotlivých krajov
Tabuľka č. 24	Obrat aktív podľa veľkostných kategórií podnikov
Tabuľka č. 25	Obrat aktív podľa jednotlivých odvetví
Tabuľka č. 26	Obrat aktív podľa jednotlivých krajov
Tabuľka č. 27	Doba splatnosti celkových záväzkov podľa veľkostných kategórií podnikov (v dňoch)
Tabuľka č. 28	Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku podľa veľkostných kategórií podnikov (v dňoch)
Tabuľka č. 29	Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku podľa

	jednotlivých odvetví (v dňoch)
Tabuľka č. 30	Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku podľa jednotlivých krajov (v dňoch)
Tabuľka č. 31	Doba splatnosti celkových pohľadávok podľa veľkostných kategórií podnikov (v dňoch)
Tabuľka č. 32	Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku podľa veľkostných kategórií podnikov (v dňoch)
Tabuľka č. 33	Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku podľa jednotlivých odvetví (v dňoch)
Tabuľka č. 34	Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku podľa jednotlivých krajov (v dňoch)
Tabuľka č. 35	Finančná produktivita práce podľa veľkostných kategórií podnikov
Tabuľka č. 36	Finančná produktivita práce podľa jednotlivých odvetví
Tabuľka č. 37	Finančná produktivita práce podľa jednotlivých krajov SR
Tabuľka č. 38	Pásma Altmanovho indexu finančného zdravia
Tabuľka č. 39	Štruktúra zaradenia podnikov podľa veľkostných kategórií v pásmach Altmanovho modelu
Tabuľka č. 40	Štruktúra zaradenia podnikov podľa jednotlivých odvetví v pásmach Altmanovho modelu
Tabuľka č. 41	Štruktúra zaradenia podnikov podľa jednotlivých krajov v pásmach Altmanovho modelu

Zoznam grafov

Číslo grafu	Názov grafu
Graf č. 1	Podiel podnikov s kladným hospodárskym výsledkom podľa veľkostných kategórií
Graf č. 2	Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom podľa jednotlivých odvetví
Graf č. 3	Podiel MSP s kladným hospodárskym výsledkom podľa jednotlivých krajov SR
Graf č. 4	Rentabilita tržieb (na základe EBITDA) podľa veľkostných kategórií podnikov
Graf č. 5	Rentabilita tržieb (na základe EBITDA) MSP podľa jednotlivých odvetví
Graf č. 6	Rentabilita tržieb (na základe EBITDA) MSP podľa jednotlivých krajov SR
Graf č. 7	Rentabilita aktív podľa veľkostných kategórií podnikov
Graf č. 8	Rentabilita aktív MSP podľa jednotlivých odvetví
Graf č. 9	Rentabilita aktív MSP podľa jednotlivých krajov SR
Graf č. 10	Celková zadlženosť aktív podľa veľkostných kategórií podnikov
Graf č. 11	Celková zadlženosť aktív MSP podľa jednotlivých odvetví
Graf č. 12	Celková zadlženosť aktív MSP podľa jednotlivých krajov SR
Graf č. 13	Podiel podnikov, ktoré vykazujú využívanie bankových úverov
Graf č. 14	Podiel MSP, ktoré vykazujú využívanie bankových úverov podľa jednotlivých odvetví
Graf č. 15	Podiel MSP, ktoré vykazujú využívanie bankových úverov podľa

	jednotlivých krajov SR
Graf č. 16	Podiel nákladových úrokov na bankových úveroch podľa veľkostných kategórií podnikov
Graf č. 17	Podiel nákladových úrokov na bankových úveroch MSP podľa jednotlivých odvetví
Graf č. 18	Podiel nákladových úrokov na bankových úveroch MSP podľa jednotlivých krajov SR
Graf č. 19	Likvidita II. stupňa podľa veľkostných kategórií podnikov
Graf č. 20	Likvidita II. stupňa MSP podľa jednotlivých odvetví
Graf č. 21	Likvidita II. stupňa MSP podľa jednotlivých krajov SR
Graf č. 22	Obrat aktív podľa veľkostných kategórií podnikov
Graf č. 23	Obrat aktív MSP podľa jednotlivých odvetví
Graf č. 24	Obrat aktív MSP podľa jednotlivých krajov SR
Graf č. 25	Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku podľa veľkostných kategórií podnikov (v dňoch)
Graf č. 26	Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku MSP podľa jednotlivých odvetví (v dňoch)
Graf č. 27	Doba splatnosti krátkodobých záväzkov z obchodného styku MSP podľa jednotlivých krajov SR (v dňoch)
Graf č. 28	Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku podľa veľkosti podnikov (v dňoch)
Graf č. 29	Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku MSP podľa odvetví (v dňoch)
Graf č. 30	Doba splatnosti krátkodobých pohľadávok z obchodného styku MSP podľa krajov SR (v dňoch)
Graf č. 31	Vývoj splatnosti krátkodobých záväzkov a pohľadávok z obchodného styku MSP (v dňoch)
Graf č. 32	Finančná produktivita práce podľa veľkostných kategórií podnikov
Graf č. 33	Finančná produktivita práce MSP podľa jednotlivých odvetví
Graf č. 34	Finančná produktivita práce MSP podľa jednotlivých krajov SR
Graf č. 35	Podiel podnikov v dobrej finančnej situácii (Altmanov model) podľa veľkostných kategórií podnikov
Graf č. 36	Podiel podnikov v zlej finančnej situácii (Altmanov model) podľa veľkostných kategórií podnikov
Graf č. 37	Podiel podnikov v dobrej finančnej situácii (Altmanov model) podľa jednotlivých odvetví
Graf č. 38	Podiel podnikov v zlej finančnej situácii (Altmanov model) podľa jednotlivých odvetví
Graf č. 39	Podiel podnikov v dobrej finančnej situácii (Altmanov model) podľa jednotlivých krajov SR
Graf č. 40	Podiel podnikov v zlej finančnej situácii (Altmanov model) podľa jednotlivých krajov SR